

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Antichristo Dispvtatio

**Heerbrand, Jakob
Gerlach, Stephan**

Tvbingæ

VD16 H 955

De Antichristo, Dispvtatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36556

DE ANTICHRISTO, DISPUTATIO.

I.

Vocabulum Antichristus, suo etymo in genere significat aduersarium, aut contrarium Christo. Vel, vt Apostolus Paulus alio vocabulo exprimere voluit, *ἀντίχριστος* id est: Christo oppositus. Quaratione, generaliter voce sumpta, conuenit omnibus qui Christo aduersantur.

2. Hoc vocis vsu generali, Apostolus Ioannes testatur suo tempore multos esse factos Antichristos: qui nondum facta publica à fide defectione, nec regnum adhuc tum publicè obtinente, vero & magno, ac principali Antichristo in Ecclesia, qui se elaturus erat super omne quod Deus est, dicitur, & colitur: priuati, pauci quidam tantum, à vera Christi fide deficientes, doctrinæ Christi contradixerunt, maxima interea piorum parte illis repugnante.

3. Sed in specie, quemadmodum & nos cum Scriptura S. loquimur & intelligimus: Antichristus, tyrannus ille est in Ecclesia vera filij Dei, regnum & dominium obtinens, qui retenta Christiani nominis, & Religionis professione, facta à vera, in Christum fide, & doctrinæ celestis genuina sententia, defectione: ei contrarium amplectitur, profitetur, propagat & propugnat, sub nomine tamen Christi, eiusq; prætextu (aliàs enim nec Antichristus propriè esset, nec in Ecclesia vera collocaretur) eidem aduersatur, piosq; persequitur.

4. De hoc vero Antichristo, multa passim in sacra Scriptura habentur: quæ cum ad eius agnitionem sufficiant, inde petenda pijs erunt: nec fabulis alijs, & figmentis, ac commentis hominum, quicunq; illi sint, fides habenda, nisi falli & decipi velimus. Qualia sunt de loco natiuitatis, familia & tribu, tempore aduentus & durationis, aliâq; prodigiosa ac portentosa.

5. *Κενομένους* autem est, quis ille sit Antichristus, utrum Venerit. Nos nulla vsi circuitione, Romanum Pontificem illum esse Antichristum, & regnum

B regnum

De Antichristo

regnum Pontificum, Antichristianismum esse asserimus, & pronunciamus, ac probamus.

6. Quia per omnia ferè, ac in omnibus, Deo vero, & Christo filio eius, Spirituiq; S. in verbo ipsius, se opponit, & aduersatur, omnia propria illius scripta, dicta, ac facta deprauans, peruertens, ac corrumpens.

7. Deus Pater per Spiritum sanctum, Scripturam S. Epistolam suam ad genus humanum esse voluit, in qua se, suamq; voluntatem de nostra salute nobis patefecit, eam vult legi, audiri, secundum hanc omnes totius vite actiones in cultu diuino & operibus institui. Ad hanc Christus & Apostoli nos reuocant. Hanc lucem, lucernam pedum, lumenq; semitis nostris, luciferum, sermonem firmum, & certum vocat.

8. Romanus Pontifex, etsi Scripturæ sacræ textum, pro forma retinet, tamen cum sua curia vel ridet ea, quæ in illa habentur. Sicut Franciscus Petrarcha, magnæ apud illos dignitatis & authoritatis Vir, quiq; in curia illa vixit Archidiaconus Parmæ, & canonicus Patauinus, ante annos 250. scripsit, quæ ipse oculis suis ibi viderit, Romam, quam Babylonem vocat, describens, ait: Loci natura est, omne bonum ibi perditur, spes, fides, charitas, futura vite spes, ibi inanis fabula, & quæ de inferis narrantur, fabulosa omnia: Resurrectio carnis & mundi finis, & Christus ad iudicium venturus, inter nœnias habent, veritas ibi dementia est, &c. Vel eam calumniatur: imperfectam, obscuram, ambiguam, mutam, mortuam literam vocat. Ideo traditionibus opus esse docet, quæ pleniores sint, & planiores, certioresq;. Concilij item Pontificum, qui de rebus fidei dubijs, dijudicent, quid de sacra lege sit sentiendum. Vel eam etiam corrumpunt, & quod ad literam, & quod ad sententiam attinet. Sicut illustram primam illam Euangelij promissionem de semine mulieris benedicto, virtutum Meſſia, Papatus, corrupto textu Biblico, ad D. Mariam Virginem tranſtulit, ex (ipse) IPSA, faciens: quod toties admoniti, adhuc mortuus retinent, & in Trid. concilio confirmarunt. Sicut Psalterium totius Bibliorum compendium, horrenda cum blasphemia Dei præpotentis Christi vnicuique Redemptoris, Mediatoris, aduocati nostri, ac Spiritus sancti cum blasphemia, ad eandem tranſtulerunt, in quo omnia diuina propria

Disputatio.

Disputatio de Idolomania.

pria, & officia illi tribuuntur. Quod nuper ad oculum alibi demonstra-
uimus.

9. Quod ad sententiam Scripturæ S. iam docebimus. Author salutis to-
tius generis humani, Iesus Christus, vnus & solus propitiator, qui vnica
sua oblatione in æternum consumauit sanctificandos, in eadem proponitur
eius obedientia, quæ patri faciendo & patiando præstitit, qui fide appre-
hensus, nobis ad iustitiam imputatur. Hocq; solo modo peccatorem iustifi-
cari docet: Hunc etiam solum Deus dedit caput super omnem Eccle-
siam.

1. Tim. 2.
1. Ioan. 2.
Heb. 9.
Rom. 3. 4. 5.
1 Cor. 1.
2. Cor. 5.
Eph. 1. 4. 5.
Colos. 1.

10. In regno Pontificio tot finguntur Christi, quot ordines Monastici,
quot cultus, quot opera bona, quibus omnibus & singulis confidunt,
se peccatorum mereri remissionem, proq; illis satisfacere, ac vitam mereri
eternam, omnem nempe actum (opus) charitatis, absolute mereri vi-
tam eternam. Docet Catholica Ecclesia, bonis operibus, quæ ex gratia di-
uina faciunt, ita esse confidendum, vt & ad expianda peccata, iram Dei in Catholice suæ
placandam, & vitam eternam consequendam necessaria sint & vtilia. Ecclesiæ assertio-
nem id. ibidem: propter has virtutes, fidem, spem, & charitatem, intres ne-
pide, Catholica fides, hominem esse iustum coram Deo, constituitur, & eo-
rum meritis, in iudicio Dei veraciter sibi fidendum esse.

Thom. Aqu.
Fr. Petrus à Soto,
in Catholice suæ
Ecclesiæ assertio-
nem.

11. Quin imo Christo penitus sepulto, noui sibi excitauit Christum, S.
Franciscum, quem alterum Christum esse finxerunt, qui quinque vulnerum
stigmatibus, sibi ab Angelo quodam in loco solitario impressis, seruari à
morte eterna, viros, qui à tempore illius vsq; ad mundi finem vixerunt,
posuit. Sed ne hac in parte infeliciores essent foeminae, verum, vt haberent Libellus Italica lina
& ipse saluatricem, in eodem habetur libello, D. virginem Mariam, ma-
gna editus, cui ti-
trem filij Dei, merito suæ virginittis seruasse mulieres, quæ vixerunt tulus est, Flosculi
vsq; ad tempora S. Clare sanctimonialis, Synchronæ Francisci, quæ & S. Francisci.
ipsa, merito suæ virginittis, in suo ipsius corpore renouata, eas seruauit,
vit, quæ porro vsq; ad mundi finem victura erant.

12. Quam horribilissimam, & Antichristianissimam post natos homi-
nes blasphemiam, cum pius quidam vir, opposito scripto, cui titulu fecerat
Discursus super libello, cui titulus, Flosculi S. Francisci, refutasset: damna-

De Antichristo

tum est scriptum illud, decreto Romæ ad valuas Basilicæ principis Apostolorum, publicè affixo, die Decemb. 30. Anno Domini 1559. in Catalogo librorum Hereticorum.

13. Deus in suo Verbo passim à nobis fidem requirit in Christum absque dubitatione: hancq; ob causam non solum promittit nudis verbis, sed et iurando addito confirmat, insuper et Sacramentis duobus tamquam sigillis confirmat promissionem de gratia sua, et peccatorum remissione gratuita, vitæ æternæ donatione, vult ut credamus nos propter solam Christi filij obedientiam, absolui à peccatis coram ipso, secum reconciliari, in filios nos adoptari, vitam deniq; consequi æternam gratis donatam proprii filium, omnes credentes in ipsum. Et per Apostolum nos vult persuadere, ac cum fiducia ad thronum gratiæ accedere, scire denique vult cum crediderimus, ac quàm certissimos de illis esse, nec dubitare, aliàs nihil nos accepturos: sed fide vincendam dubitationem.

Rom. 6.

1b. 4.

Iacob. 1.

Trid. Concil. sessi.

6. Can. 13. 15. 16

14. Romanus Pontifex in suo Trident. Conciliabulo, hanc in Christum fidem et fiduciam absq; dubitatione damnat, presumptionem et superbiam vocans, ac dubitandum esse singulis docet de sua peccatorum remissione, gratia dei erga se, adoptione, propria salute, et hereditate vitæ æternæ. Id enim scire posse neminem, nisi ex singulari cælesti reuelatione.

15. Cœnam suam sacram, Testamentum et sacramentum, Christus instituit toti Ecclesiæ, ut in eius celebratione, beneficia, sua obedientia parta publicè annuncientur et prædicentur, singuliq; iuxta ipsius institutionem ea viuentes, certiores in fide sua de eis, gratia Dei erga se, suorumq; peccatorum remissione reddantur ac confirmantur, gratiarumq; actionem erga Deum propter percepta in cœna. S. beneficia, et mutuam charitatem excitentur.

16. Hoc Pontifex Romanus in actionem toto genere diuersam et Historicam mutauit: Sacrificium scilicet verè propitiatorium esse docuit pro peccatis viuorum et mortuorum: ut animæ, quas in fabuloso et poetico esse sinxerunt purgatorio igne, inde liberentur, absq; ullo spectatorum usu, sumptione, vel distributione. Quod à spectris Diabolicis Gregorius minime vigilans, ne hac parte Magnus, sed minimus, didicit, et male credidit. Quæ horrenda cœnæ Dominicæ prophanatio, accedente quæstu, creuit et inualuit in omnibus templorum angulis, quæ facta sunt ex domo Dei et precationis, spelunca latronum. Quod Christus quoq; pontificibus exprobaui.

17. Christus

17. Christus integram, à se ut est instituta, vult administrari cenam, inquit de calice: Bibite ex hoc omnes. Et ne nugari possent suo more, Christum Apostolis suis, quos sacerdotes consecrauerit prius, ita tantum dedisse: certum est Christum, non duo instituisse illic, sed vnicum tantum in totius Ecclesiae usum, Sacramentum. Quod Paulus Apostolus etiam postea se à Domino accepisse testatur, et sic Corinthiorum tradidisse Ecclesiae asserit, ubi disertè calicis usum contra *ωτνειοκλεις*, repetit.

18. Pontifex verò Romanus, cum suo regno, plusquam Diabolica, planeq; Antichristiana temeritate, Christi illam institutionē, quam negare non possunt, sed fatentur: tamē frequenti suo concilio constant. mutauit, cōtra rium omnino illi statuens. Et ubi Christus dixit, bibite ex hoc OMNES: papa decreuit et dixit: NON OMNES. Sed libet Antichristianae Constant. Concil. Sect. 13.

bestia verba ipsa, quae ex infernalibus suis faucibus rugiuit, scribere et audire. Ita autem sonant: Quod licet Christus post cenam instituerit, et suis discipulis administrauerit, sub vtraq; specie panis et vini, hoc venerabile Sacramentum: et in primitiua Ecclesia huiusmodi Sacramentum recipere, et à fidelibus sub vtraq; specie: Tamen hoc non obstante, Iesu Christe, vincta postea à conscientibus, sub vtraq; Et à laicis tantum modo sub specie latrores tui testis panis suscipiatur. Dicentes autem hoc esse sacri legum: tanquam herementi non sunt tici arcendi sunt: et sub poena excommunicationis effectualiter puniendi, Sacrilegi, sed tu qui communicando populum sub vtraq; specie fuerint exhortati, cum tuo Apostolo,

19. Vult Deus per suum Apostolum Spiritu S. inspiratum, Episcopos, iudicio huius concilio abuli, heretici, et Diaconos, hoc est Ecclesiae ministros, cuiuscunq; ordinis illi sint, m ariciliabuli, heretici, excommunicandi

20. Romanus Pontifex, omnes coniugatos, et honestos maritos à sacer et puniendi. Audi dotio, Ecclesiaeq; ministerio repellit, è diametro cum ordinatione diuina hac et iudica, pugnans, nullum admittens, quantumuis castum, maritum.

21. De inuocatione DEVS de cælo clamat: Non habebis Deos alienos, Exod. 20. nec assumes nomen Domini Dei tui in vanum. Inuoca me in die tribulationis, et ego te exaudiam. Hanc gloriam nulli vult dare alteri, nec honorem suum sculptilibus, aut etiam mortuis, qui nesciunt quid in his terris agatur, ignorant nos. Et Saluator à suis discipulis hac de re rogatus, eos docet: Cum vultis orare, dicite: Pater noster, et c. Item veri adoratores, Ioan. 4. 26. adorabunt PATREM in Spiritu et Veritate. Et quicquid petieritis PATREM in nomine meo, dabit vobis.

C iij Pontifex

De Antichristo

22. Pontificij, non Angelos modo, sed Patriarchas, hac vita sanctos, Prophetas, Apostolos, Euangelistas, omnes Martyres, confessores, Virgines, & sic homines mortuos, ut intercessores, imprimis D. Mariam Virginem totumq; exercitum celestium, innumeram Deorum dearumq; turbam, etiam eos qui in rerum natura nunquam fuerunt, non modo absq; omni verbo, promissione, & exemplo, & sic frustra, ut Baalim olim sua Baal, invocantes: sed etiam contra Dei verbum, 14. Opitulatores constituant. Et idolomania plus quam Ethyica, singulis morbis, malis, regionibus provinciis, oppidis, pagis, hominibus etiam, provinciales tutelares, laresq; peculiares constituunt.

23. De cultu diuino & operibus bonis, Deus in suo verbo docet, huius sibi solum esse gratum, quem ipse verbo suo prescripsit: Non quod videtur, sed quod ego tibi precipio, hoc tantum facies Domino Deo tuo. Non addis quicquam. Et Christus: Frustra me colunt, docentes mandata hominum.

24. Contra, Pontificij docent: Voluntarium cultum, quem homines suo confingunt ingenio, bona intentione, ut Deum honore afficiant, non solum ipsi gratum, sed etiam gratiorem longe eo esse, quam quem Deus suum mandauit.

Hosius. 25. Hinc etiam tot ordines & sectae potius, & examina Monachorum & Nonnarum, propemodum innumeri, quorum alibi 128. Virorum & 128. Iesuitarum enumeravi, qui solos se spirituales vocitant, vtorumq; suorum obseruatione non sibi tantum vitam se mereri eternam gloriantur: sed etiam supererogationis opera alijs, recepto precio venditant, non a Dei Spiritu institutos, (carnales enim Apostolos vocat, & antequam nascerentur, perdamus:) Sed ab hominibus omnes & singuli excogitati, qui etiam se auctores referunt, cum Apostolus nec suo nec Petri nomine quencquam appellari voluerit. Ex eodem fonte natae sunt indulgentiae pontificiarumq; nundinationes, quibus promittebatur plenaria peccatorum omnium remissio, tantaq; virtus illarum esse perhibebatur, ut si quis etiam impossibile (horresco referens) D. Virginem Mariam Dei genitricem stuprasset, tinniente auro vel argento in pelui, indulgentijs istis propitiatoris Romani redemptis, absolutionem ab omnibus peccatis consequeretur. Hinc concursus ad statuas, Adoratio imaginum, & quidem

dem specie adorationis, quares & prototypa ipsorum, peregrinationes
 die S. Marci, Rogationum hebdomada, ad sepulchrum Domini Hiero-
 solymam, Compostellam in Hispaniam ad D. Iacobum, Romam ad limina
 sanctorum Apostolorum, ad D. Catharinam in monte Sina, Aquisgranum
 ad D. Virginem Mariam, Lauretum ad eandem, & ad alia complura
 passim loca. Salutationes eiusdem vespertino & matutino tempore, ad
 quas homines peculiari excitantur semper campana, Salve Regina.
 Reliquie sanctorum supposititie & nothæ, variae ridicula, fabulosa, su-
 perstitiosa, Templorum Therathurgica dedicationes, in scripto in pul-
 uerem Græco Alphabeto, similiter & altarium, in quibus Missæ impie
 demurmurantur in omnibus angulis, consecrationes Magicæ Elemen-
 torum, ignis, aque, tempestatum aeris, & omnium propemodum creatu-
 rarum in usus alios spirituales præter suam naturam, ad quam sunt cre-
 atæ, expulsi inde per exorcismos nescio quot Demonum myriadibus, olei
 catechumenorum, infirmorum, Chrismatibus, salis, herbarum, Cereorum
 pomorum, placentarum, ouorum, carnum, vestium sanctimonialium, ut
 sint arma & munimentum quæ Satanâ fugent & homines sanctificent, ut
 cuculle Monasticæ: cineris, palmarum, ensis, Rosæ, panis in Deum,
 qui pompa Persica circumgestatur, reponitur, adoratur, discrimen
 & prohibitio ciborum & nuptiarum, quæ Apostolus doctrinas vocat
 Demoniorum. Horarum canonicarum & aliarum precularum in
 hortulis animæ & Rosarijs demurmuratio, similiter & Ave Maria, ac
 precatio Dominica in Psalterijs & Rosarijs certo numero compre-
 hense. Crux indulgentiarum. Septem Sacramenta sic propriè dicta. Un-
 ctio infantium baptisandorum, Cathecumenorum & Sacerdotum ad
 Missæ sacrificium offerendum, septemq; illorum ordines. Vestes Leuiticæ,
 & Missatica ista panoplia, lucernæ & candelæ dies noctesq; in tēplis ar-
 dentes. Thuribulum, thymiamata ad sepulchra, Monstrantiæ, Cymbala,
 Litaniæ mortuorum hominum, & D. Mariæ inuocatrices. Osculationes
 & adorationes crucis. Ieiunium quadragesimale, quatuor temporum, &
 profestorum. Festum corporis Christi. Confessio auricularis. Satisfactio
 pro peccatis per opera in debita. Agnus Dei ex cera, filo & plumbo à
 Pontifice confectus, & consecratus, qui fingitur eandem vim habere cum
 Christo vero agno, ut sanguis Christi peccatum frangit & angit. Latio
 peduna

De Antichristo

pedum Pharisæica, die cœne Dominicæ. Principium Euangelij Ioannis membranula descriptum, & à collo suspensum, item lectum & auditum contra vim tempestatum. Sed dies me deficiet prius, quam omnes & singulas papatus impietates recenseam.

Non mihi si linguæ centum sint, oraq; centum, Ferrea vox: omnes scelerum comprehendere formas, Omnia Pontificum percurrere crimina possem.

Defatigatus sum nuda quorundam recitatione, ut alia huius generis præteream plurima, tantumq; Augiæ est stabulum, ut ad illius repurgationem plures non sufficerent Hercules. Taceo iam impietatem reliquæ Papatus, taceo persecutionem & crudelitatem plusquam Neronia. Taceo alia complura, ubi in omnibus propemodum & singulis doctrinæ celestis capitibus contraria Christi vñici nostri Saluatoris, & Romæ Pontificis, regniq; ipsius dogmata ad oculum, ut superius in quibusdam factum est, demonstrare promptum esset & facile, in quibus hic se Christo opponit, contraria illi proponens dogmata & cultus, ut manifestè prodatur esse qui est & dicitur Antichristus: Hæresiarcha et Hæresiarcharum omnium & Hæresium caput, lernam & sentinam impietatis, Magiæ, Idolomanie multiplicis & corruptelarum doctrinæ celestis. Quæ non instar aliorum Hæresiarcharum, vna aut altera, vel etiam paucis tantum quibusdam contentus est erroribus, sed plures sexcentis fouet, sacra omnia prophanans, nihilq; syncerum relinquens aut integrum. Ex quibus, qui Antichristum Romanum agnoscere nolunt, ne illi talpis ceciores sunt, & Pharaone magis indurati.

26. Et hæc sunt in genere è scriptura S. sumpta, quibus re ipsa comprobatur, papatum Romani Pontificis, regnum esse Antichristi. Ideoque deferendum omnibus quibus animæ suæ salutis curæ est. Et si enim quædam in his, quæ præcedenti propositione recensuimus, inter Adiaphorata numerari possent: quia tamen opinione meriti, cultus & necessarii omnia ista fiunt, non amplius libera sunt, sed cum libertate Christiana pugnant, & libertas ac veritas Euangelij in his periclitatur. Et si maxime non contra fidem pugnarent, quia tamen multitudine sua, humana præsumptiones (ut Augustinus loquitur) Ecclesiam seruilibus oneribus premunt, ideo abijciendæ, ne iugo seruitutis iterum subijciamur.

August. Epist. 119

27. Q

27. Quod verò obijciunt Antichristi satellites, non esse hæc verbo Dei prohibita, ideòq; toleranda & bona: Respondeo, eo ipso, quia Verbi Dei autoritate destituuntur, esse prohibita in sacra scriptura. Quia in ea, addi quicquam cautum est, & mendacij ea omnia arguuntur Deut:

Rom. 14.

4. prouerb. 30. Imò peccata esse talia omnia eadem testatur scriptura, pronuncians, quod quicquid non est aut fiat ex fide, peccatum esse. Ex fide autem fieri nequit, quod Verbi Dei autoritate caret: quia fides solo Dei verbo, tanquam fundamento certo, nititur, Roman. 10. Illa ergo omnia etsi non disertè & in specie singula ordine recenseantur & verbo Dei prohibeantur: (Quis enim humani ingenij & cordis, quod est in scrutabile, adinventiones & phantasias describere in specie posset?) Tamen spiritus sanctus cum ea non præceperit, peccata esse pronunciat. Et hæc quidem hætenus in genere de Antichristi notis.

28. Sed his non contentus Spiritus Sanctus, insuper & in specie notis quibusdam certis describere Antichristum voluit: quibus electi admoniti, sibi, suæq; salutis consulerent, eumq; cauere discerent: ne pompa, splendore, magnificentia, ampullisq; verborum, quibusdam quasi præstigijs obiectis, fascinarise paterentur, sibiq; illudere. Ideo iam etiam, in Romanum Pontificem competere omnia, quæ de ipso in scriptura S. Veteris & Noui Testamenti sunt prædicta, quibus etiam tanquam proprijs suis, & viuis coloribus graphice est descriptus, ostendemus.

29. Daniel Vir desideriorum Cap. 8. (Nam quod septimo habetur capite, magis ad Turcicum, quam Antichristi regnum pertinet) etsi secundum litteram principaliter Antiochum Epiphanem, qui Iudeos, tum Dei populum, prophanato templo, abrogatis sacris, & sacrificio iugi ablato, duriter afflixit, Sanctos Dei crudelissimè est persecutus & occidit, descripserit: non omnia tamen referri ad Antiochum istum possunt. Quod ex textu colligitur, ubi dicitur, Visionem ad tempus finis pertinere: Item ad dies multos: quæ de Antiocho accipi non possunt: quod non ita longè post, eius Tyrannis sit subsecuta. Quare rectè ab interpretibus ad Antichristum accommodantur, sicut etiam optimè in eum quadrant.

30. Hæc autem Prophetæ sunt verba. Post regnū illa, cum præualuerint præuicatores: stabit Rex fortis facierum, & intelligens propositiones, ænigmata. Et roborabitur fortitudo eius, sed non fortitudine ipsius, & mirabiliter vastabit, & prosperè illi succedet, & faciet, & vastabit

C

De Antichristo

vastabit robustos, & populum sanctorum. Et per intellectum suum proferabit dolum in manus, & in corde suo magnificabit sese, & in populo vastabit multos. Quin etiam contra principem principum consurgens, & absq; fortitudine conteretur.

31. Hec ad Antichristum pertinere, dubium nemini est. Quem et quemadmodum & Apostoli Paulus, Petrus, & Ioannes perinde ac si unus esset, & singularis pessimi hominis persona, describant: Non tam sentiant Antichristum, unum tantum fore & singularem hominem, cui quo eius potestas & regnum oriatur & occidat. Sed unum aliquod precipuum impietatis regnum in Ecclesia, in quo unus aliquis semper futurus sit illius regni caput & Monarcha, qui Christo se sit oppositum, hocq; administraturus regnum. De quo infra plura, proposit 69.

32. Omnia autem, & singula Prophete verba in Romanum Pontificem quadrare, res loquitur ipsa. Hic enim quarta & postrema Monarchia, Romana, iam inclinante & ruente, facta prauaricatione, hoc est, ut Apostolus Paulus interpretatur, defectione a fide & veritate, surrexit. Sed ubi surrexit? Hic quidem id non dicitur, sed capite 12. eiusdem habetur: Nempe, inter duo maria, Adriaticum, & Oceanum, in monte sancto, vel in clyto, in Ecclesia, & quidem Romae septem collium, quae olim fuit sedes Ecclesiae verae. Sicut & Apostolus clare explicat, dum inquit: Sedens, homo sceleratus ille, in templo Dei, hoc est, in vera Ecclesia. Et cuius modi Rex? Fortis facierum, hoc est, gestibus, habitibus specie externa, prae-textu, ac Hypocrisi, seu larvis externis, apparentibus inq; oculis incurrentibus. Cuiusmodi sunt ceremoniae Papatus, in quibus totus ille consistit. Ut quod Rex hic Antichristus triplici redimitur Monarcha corona, non pedibus instar reliquorum incedit hominum, sed maxima gestatur pompa sublimis in sella splendida conspiciendus, inter ipsum Cardinalium Senatus, Purpura insignis, auro omnia splendida thesauri & opes, ac regna mundi, ornatus & habitus Ecclesiasticus, cantu pulsus, statu diuorum ex marmore, auro, argento, fulgentes. Et tribus, de quibus supra 25.

33. Intelligens inquit, propositiones vel enigmata. Qualis Regalis lex. Verbis consistit hoc regnum & doctrina obscura, velut enigmatibus quibusdam, quae sunt traditiones & mandata hominum & Mystica Theologia, sicut in Rationali diuinorum est videre obsequiorum. De

creta item & Bullæ Pontificum, horumq; immensa & nullis limitata terminus potestis, quam sibi arrogant condendi leges è scrinio sui pectoris, leges figendi & refigendi, quidvis statuendi de certa scientia, & plenitudine potestatis: nullis teneri legibus, Imperatorum excommunicatione, quos de solio Maiestatis propter causas priuatas, siue veras siue falsas deposuerunt, ab obedientia & iuramento fidelitatis præstito, soluantes subditos. In his & non viribus, vel robore aliquo exercitus (cui alius facile potuisset opponi) consistit virtus eius, qua terribilis fuit summis terræ Monarchis. Hacq; ratione prosperatus est dolus in manu eius, perrupit mendacijs, crimine falsi admissio, commento, de Concilio Nicæni decreto, donatione Constantini: Frustra se multis pijs, & doctis ac etiam præpotentibus illi se opponentibus. Sicut & Concilium Affricanum Carthaginense celebratum, cui & D. Augustinus interfuit. Omnia peruertit, etiam Scripturam ipsam Sacrosanctam corruptelis, & falsa præcipuorum eius locorum interpretatione, & deprauatione, ut regnum suum stabiliret. Vi Matth. 16. Tu es Petrus. Ioan: Vlt. pascite oues meas. Et, Ecce duo gladij hic. Ergo Papa habet vtrumq; gladium & potestatem, & vacante sede imperij, ius illud ad se rapiendi.

34. Et secundum intellectum suum facit omnia. Sicut in bullis suis rugit. Cuncta per mundum nouit Ecclesia, quod de sententia Romanæ Ecclesie non liceat iudicare. Item, si Papa suæ & fraternæ salutis negligens deprehenditur, inutilis & remissus in suis operibus, & insuper à bono taciturnus, quod magis officit sibi & omnibus, nihilominus innumerabiles populos cateruatim secum ducit primo mancipio gehennæ, cum ipso plagis multis in æternum vapulaturus. Huius culpas isthic redarguere præsumit mortalium nullus. Quia cunctos ipse iudicaturus, à nemine est iudicandus.

35. Quam autem magnifice de se senserit, verbis opus non est. Nam & ex his quæ iam sunt dicta & alijs apparet: Se enim Christi vicarium in terris, cum tamen ille nusquam longius à sua absit Ecclesia, quam præsens ipse verbo & spiritu suo perpetuo gubernat, Apostolorumq; vocat successor. Se de nihilo posse facere aliquid gloriatur. Præcipit angelis Paradisi, ut animas morientium in peregrinatione Romam versus ad redimendas indulgentias anno iubileo statim immediate recipiant ad æternam gaudia, sicut & in sermo quoq; & Diabolis, dicens: Nullatenus volumus infernalibus

C ij poenis

Distinct. 40.

Ja denn Teuffel
Babst, vnd höl-
lisch Feur auß
deinen Ropff.

De Antichristo

pœnis eos affici. Maior Apostolo Paulo; cuius dictis possit derogare con-
traq; eius Epistolas statuere. Secundum Rotæ decisi. Carolus Ruinus, &
Deus subiecerit omnes leges, eiusq; Celsitudini nulla possit lex imponi.
Fortunius Garria. Qui omnia iura habeat in scrinio pectoris sui, etiam
Idiota sit, & proprii sui immemor nominis. Quod primus propter rati-
onem sibi sumpsit Paulus 2. homo indoctissimus, & osq; doctorum omni-
um, quos ab offi ijs remouit, teste Platina.

36. Quod porrò addit Propheta: Aduersus Principem quoq; Primo-
pam, hoc est, Christum, consurrecturum esse Antichristum: quomodo
i sa comprobauerit se esse illum, in præcedentibus oculis subieciimus. Pro-
positi. 7. & sequentibus.

37. Idem Propheta Cap. 11. quòd omnes Doctores Unanimiter
Antiochi persona ad Antichristum referunt, & hunc, & nouissimum tem-
pūs in quo nunc uiuimus, ita artificiosè descripsit, ut ne Apelles quidem
penicillo melius illum delineare posset: Quod omnia faciat Rex iuxta vo-
luntatem suam, extollens sese, atq; magnificabit aduersus omnem Deum,
& aduersus Deum Deorum loquetur horrenda: Hoc est, non curabit
Christum Deum, verbum eius & scripturam sacram, sicut sese iactat
esse supra scripturam, concilia, & omnia. Nec cultum diuinitus institui-
tum, nec Magistratum curabit Politicum, sed superbe hæc omnia contem-
net, ut ex præcedentibus patet.

38. Nec ad concupiscentiam mulierum hoc est, honestum coniugalem
& castum mulierum amorem non curabit. Hunc enim suis Spiritualibus
tanquam carnalem prohibuit: ita tamen, ut se aliàs omni turpitudinis ge-
nere, immunditie, & vagis libidinibus polluant, & ut Montales ad aliorum
Vxores & filias assumant, asserentes, minus peccare sacerdotem scortati-
onem, quam coniugem.

39. Et Deum Maxime venerabitur in loco suo, & Deum quem igno-
raturus erat, colet auro, argento, & lapide precioso. Idolum Ro-
mani Antichristi, Missa est, paululum inflexa voce, quæ ignota fuit patre-
bus Ecclesiæ, qui fuere Apostoli. Hi enim ad solam precationis Domini
recitationem, coenam Domini celebrauerunt. Postea verò paulatim er-
ruit superstitio, singulis Pontificibus aliquid assuentibus, donec centon-
ibus istis pandora prodiret, auro, argento, gemmis ornata, quæ iam in omnibus
Antichristi regnis, templis, collegijs, Monasterijs & angulis maxime
pompe

Plat. in Vita Sixti
rauerunt Patres eius, colet auro, argento, & lapide precioso. Idolum Ro-
mani Antichristi, Missa est, paululum inflexa voce, quæ ignota fuit patre-
bus Ecclesiæ, qui fuere Apostoli. Hi enim ad solam precationis Domini
recitationem, coenam Domini celebrauerunt. Postea verò paulatim er-
ruit superstitio, singulis Pontificibus aliquid assuentibus, donec centon-
ibus istis pandora prodiret, auro, argento, gemmis ornata, quæ iam in omnibus
Antichristi regnis, templis, collegijs, Monasterijs & angulis maxime
pompe

pompa decantatur, celebratur & demurmatur. Hic Deus est eorum, conferens, iuxta istorum opinionem, non celebranti solum, sed & omnibus eius spectatoribus, pro quibus offertur, viuis & defunctis, remissionem peccatorum. Et patronis huius sui Dei Maximi, multiplicabit gloriam, dominari faciet illos, terramque praeij loco diuidet. Cuius rei commentarius est & testis locupletissimus experientia. Vide Episcopatus, Collegia canonicorum, Monasteria, Abbatis, Prebendas pingues. Sicut vulgo dicitur: Vbi Pfaff, ibi Gelt.

40. Veniet quoque in terram desiderabilem) hoc est: Antichristus inuadet Ecclesiam, se collocans in templo Dei, seducet multos pios, bonos, & doctos etiam, exercens Tyrannidem suam, abrogatis & euerfis cultibus diuinitus institutis, & pro sua libidine, alijs institutis, nulla verbi Dei habita ratione. Ita ut suas traditiones & decreta, praeceptis Dei longè praeferat. An non verò longè grauius Papae decreta violantes puniuntur, quam mandatorum Dei transgressores? Sacerdos honestus maritus, quam scortator? Integra Domini cena vrens, aut feria sexta carnibus vescens, quam adulter?

41. Mittet quoque manum suam in terras) Legatos suos à latere indulgentiarios, Curtianos &c. collectum pecunias & thesauros orbis Christiani. Vnde additur: Dominabitur thesauris auri, & argenti, omnibusque concupiscentibus, regnis etiam & provincijs huius mundi.

42. Et erit mirabilis vastator) Vastauit enim fidem in Christum, dubitandum docens de gratia Dei & remissione peccatorum, veros Deicultus, & inuocationem, ut supra demonstratum est. Non urget Dei praecepta, sed sua Decreta, ceremonias, & traditiones, vota Monastica, delectum ciborum, nuptiarum prohibitionem, satisfactiones, & obsequia, id est, voluntarios cultus, sacrilegam cenae Domini lacerationem, Missae sacrificium propitiatorium. Quae omnia & singula, ut supra quoque 23. est dictum, verbo Dei damnata, quibus Ecclesiam Christi, politam Christianam, & oeconomiam, tres ordines soli Hierarchicos diuinitus institutos vastauit, suis etiam num clamoribus, canes impudentes, Antichristi Rom. Satellites, defendere non erubescunt. Quare rectè impudens Rex à Propheta supra est dictus Romanus Antichristus.

43. Sed tamen interim mirabiliter Deus suam seruabit Ecclesiam & electos. Rumores autem, inquit, terribunt illum. Sonitus nempe doctrinae

De Antichristo

coelestis: cum antea frustra & infelicitate etiam aliquoties arma contra eum fuerint expedita. Venit enim ad summam & nemo auxiliabitur ei. Nec Iebusei, etsi maximo conatu, viribus coniunctis, sedem eius labescentem fulcire cupiant, nec Sophistae Scholastici Mathematici, rane coxantes, nec locustae stridulae, Rhetorculi. Multo vero minus reges terrae qui cum eo fornicantur. Sicut & Apostolus praedixit: interficiet eum Spiritus oris sui, hoc est, gladio Verbi Dei, quod factum est, & fit hodie. Hi enim superiores sumus Diabolo & eius Vicario Antichristo, eiusque omnibus patronis, & satellitibus, quantumvis alias disertis, eruditis, subtilibus. Hic cedant necesse est. Portae enim inferorum hic non praevalerunt.

Dan. 8. 11.

44. Et quod dicitur Antichristum ablaturum esse iuge sacrificium: Verisimum est omnino. Nam quod ad litteram, Antiochus potius Hierosolymis, illud abrogavit. Nec male sed rectissime idem etiam de Antichristo dicitur, qui hoc ipsum facturus erat. Quod perperam de Missa Pontificiae quidam abrogatione interpretantur. Typus enim iuge sacrificium non Missa illius, quae ex Sacramento fecerunt sacrificium Verè propitiatorium pro vivis & defunctis, quae horrenda est caenae Domini & Prophetiae natio, fuit: sed Vnici, Verè propitiatorij sacrificij Christi, qui est agnus Dei, tollens peccatum mundi, per illos iugis sacrificij Veteris agnos, quot die mane, & vespere iugiter, & indefinenter iuxta mandatum Dei, oblatos, representatus. Qui Vnica pro peccatis oblatione, consumavit in aeternum sanctificandos. Semper enim & perpetuo huius durat effectus, & semper hinc ab origine mundi est occisus.

Ioan. 1.

Heb. 10.

Apoc. 13.

45. Hoc iuge sacrificium multis modis Romanus abrogat Pontifex, eneruans illud Missis suis impijs Idololatricis & ἑρπιδιαισιν, hoc illi equiparans per omnia, tantum excepto oblationis modo, quod illud cruentum sit, hoc incruentum. Deinde doctrina sua prava & perversa, merito Christi derogans, idque ad varia hominum opera, & cultus ab eis excogitatos, de quibus supra, transferens. Similiter persecutionis Evangelij, & doctrinae sincerae, de Vnico vero & iuge Christi sacrificio.

Mal. 1.

46. Sicut eadem Evangelij praedicatio de Christi passione & merito, & nequaquam pandora illa, Missa Pontificia, oblatio illa est munda, de qua Propheta est vaticinatus, quae in Ecclesia novi Testamenti Deo in omni loco offertur, divulgato verbo Dei per totum terrarum orbem: cuius se

Apostolus

Apostolus λατρυγῶν vocat ἱεραργεῖαν, id est, sacrificium sacrifican-
tem Euangelium Dei, ut fiat, inquit, oblatio gentium (quas suo ministerio,
et Evangelij predicatione inter gentes sparsa, Deo adducebat) accepta
et sanctificata in Spiritu sancto. Sicut verba quoque Isaie, unde Mala-
chias sua est mutuatus, hoc ipsum clare et manifeste volunt, quae ut di-
ctum est, Apostolus in hanc sententiam, quod demonstrauimus, interpre-
tatur. Prorsus ergo non audiendi sunt Pontificij, haec illustra Propheta-
rum oracula, contra Spiritus S. interpretationem, petulanter ad sui Idolico-
firmationem detorquentes ac deprauantes, hocque modo praecipuam Christia-
norum doctrinam corrumpunt, summamque adimunt consolationem.

47. Procedat in aciem et Apostolus, qui plus reliquis omnibus labo-
rant, et Antichristum cum suo regno nobis describat. Is autem hominem
peccati, seu scelerosum eum primum vocat, qui cum prius ipse a fide et

veritate doctrinae coelestis descenderit, alios peccare secum faciat, eosque Idolo-
latria sua secum seducat: et filium perditionis, quod non ipse solum pe-
reat, sed alios quoque innumerabiles populos, sicut de se vere est concionatus,
quia sacerdos summus, cateruatim secum ducit mancipio gehennae, cum
ipso plagis multis in aeternum vapulaturus. Deinde, causam eius efficien-

tem, Satanam, secundum, inquit, Satanae operationem. Non enim a Chri-
sto, sed a Diabolo papatus Rom. est fundatus, unde et Antichristus, quia
aduersarius Christo, dicitur. Quia aduersatur et extollitur super omne,

quod dicitur Deus et colitur. Sicut omnem illi datam esse potestatem in
caelo et in terra (quod de solo Christo scriptura S. testatur) quae se exten-
dat ad coelestia, terrestria, et infernaliam, falso gloriantur. Anton. Florent.

Vid. 34. Sicut et coelestium, terrestrium, et infernorum dicitur Dominus.
Tit. 2. Cap. 16.

48. Et ut sibi, suisque dogmatibus auctoritatem conciliet, signis magna
virtute, et prodigijs editis coruscabit. Quae tamen mendacia vocat A-
postolus, quod partim non sine vera, sed conficta arte, dolo, fraude, impo-

stura, spectris Diabolicis, quae animae defunctorum putabantur, quod Sa-
tanæ artificium D. Chrysost. iam olim intellexit, dicentes introducens: A-
nima huius ego sum: cum, inquit, non anima defuncti sit, quae ista dicit:

sed Daemon, qui haec audientes, ut decipiat, fingit. Ideoque, inquit, vetula-
rum haec verba temulentarum, ducenda sunt, et puerorum terribilamen-
ta. Hinc coena Do-
ta. Partim quod ad mendacia, hoc est, falsa dogmata confirmanda: ut ad
minica prophana
Idolatricam mortuorum inuo-
ationem, concursus ad statuas, et peregrina-
tio in Missae sacri-
nationes, et vota impia diuini nuncupanda, faciant.

49 Quod sic o.

Dist. 40.

Vide librum D. Lu-
theri, de papatu
Rom. a Diabolo
fundato.

Antonius Archie-
piscopus parte 3a
Tit. 2. Cap. 16.

Chrys. in Matth.
Cap. 9. homi. 29.

Atqui his papatus
creuit, hinc opinio
de purgatorio or-
ta. Hinc coena Do-
ta. Partim quod ad mendacia, hoc est, falsa dogmata confirmanda: ut ad
minica prophana
Idolatricam mortuorum inuo-
ationem, concursus ad statuas, et peregrina-
tio in Missae sacri-
nationes, et vota impia diuini nuncupanda, faciant.

De Antichristo

Chrysost. in 2. ad
Thessal. homil. 4.

49. Quod Verò iam inquit, mysterium operatur iniquitatis, sed
tinetur, donec è medio fiat, qui tenet nunc: Hæc verba rectè veteri
Romano interpretati sunt imperio. Illo tempore ruente, oritur
Antichristum, & vacantem, inquit Chrysost. Imperij principatus
inuadet, & tentabit ad se rapere & hominum, & Dei imperium. Quod
admodum enim Monarchie illæ destructæ sunt, quæ ante Romanam
fuerunt imperium: ut pote Medorum à Babylonijs, & c. Ita & regnum
Romanorum ab Antichristo, & ille à Christo, & ista nobis Daniel
magna claritate tradit: Et tunc inquit reuelabitur iniquus. Et quid
ista? Propè aderit tunc consolatio, quem Dominus Iesus consumet Spiritu
oris sui.

50. Et hoc ipsum quod D. Chrysost. Vt idico prædixit Spiritu, Anti-
christum ad se rapturum utrumq; & hominum & Dei imperium: id ip-
met non verbis testantur dicentes, Papam ius utriusq; gladij à Christo
accepisse, adeoque ipsum imperium ab Ecclesia dependere, & ita de neces-
sitate salutis credi ac teneri firmiter oportere. Item Papam superiorum
tem ad imperium sine dubio habere, & vacante imperio, imperatoris
cedere: quod Christus Rex regum, plenitudinem potestatis, Papæ
persona Petri concesserit. Quam sibi sumpsit potestatem Hiltebrandus
Monachus nigromanticus, qui illegitimè papatum inuasit, & de sua
maiestatis Henricum 4. Imperatorem deiecit.

51. Sicut Concilium Vuormatiense, circa annum Domini 1075. ce-
lebratum, cui interfuerunt omnes totius Germaniæ & Galliæ Episcopi,
cuiq; etiam postea Italiæ Episcopi subscripserunt, Hiltebrandum,
Gregorium & se nominauit, cum propter alia, tum etiam, quod utrumq;
& imperium, & pontificatum, sicut Decij, & falsorum Deorum cultu-
res faciliare consueuerunt, usurparet, damnauit. Et Philippus Galliarum
Rex, Pulcher dictus, Bonifacio 8. Pont. Romano respondit
Philippus Dei gratia, Francorum Rex, Bonifacio se gerenti pro summo
pontifice salutem modicam, siue nullam. Sciat tua maxima fatuitas,
temporalibus nos alicui non subesse: Ecclesiarum & Præbendarum con-
suetudinem ad nos iure Regio pertinere. & c. Secus autem credentes, fatui
& demones reputamus. Quod si horum successores utrobique, in
se Rom. Pontifici opposuissent, melius cum Ecclesia & regnis illis actum
esset.

52. Quod igitur dicit: Extollet se super omne quod Deus dicitur aut numen, in templo Dei sedens: quod Apostolus de eodem repetit Antichristo: in neminem quadrat, nisi in Rom. Pontif. Nam etsi alij quidam fuerint qui furore Diabolico statuas suas in templis iuxta Iouem collocari voluerint, sibiq; honores deferri Diuinos, & Caligula suam Hierosolymis in sacrario Dei: horum tamen nullus in Christi se ita offerre Ecclesia ausus est, sicut Rom. Pont. qui diuinam omnem sibi arrogauit potestatem, in Cælo, terra & inferno.

53. Locum ergo regni describit, quod in templo Dei, non inter Iudeos in Babylone, sed in vera Dei Christi Ecclesia, ad gubernacula sit sessurus Antichristus, & non agnitus dominaturus, idq; prætextu Christi, cuius se esse vicarium, mentitur. Nam si scripturam S. diuinitusq; instituta Sacramenta penitus damnasset, in Ecclesia Christi dominari non potuisset. Sicut Turcæ, etsi in Græcia Christianis imperent, sibiq; subiectos eos habeant: tamen Ecclesiæ eorum non dominantur publicè.

54. Sed Dominus Iesus vicissim Antichristum occidet Spiritu oris sui, gladio scilicet verbi sui. Quod paulatim iam olim fieri coepit, ut postea dicitur: nostra autem ætate, tuba Verbi Dei per electum Dei organum D. Lutherum, clarissimè clangente, omnibus est manifestatus sceleratus Antichristus Romanus, & conuictus ac occisus. Qui etsi adhuc aliqua ex parte maneat: ingens tamen facta est regni ipsius inclinatio, languet, & in extremis iam agit. In aduentu verò illustri Christi, ad iudicium (quod isti non credunt) penitus eum destruct, & in ignem perpetuum, cum omnibus suis conijcet, ut illic impietatis, Blasphemiarum, crudelitatis, persecutionis, & sanguinis innocentis ab Abel iusto effusi, pœnas luant, Bestia & Pseudopropheta, & qui fecerunt signa, quibus seducti sunt qui acceperunt charactere bestie, & qui adorauerunt imaginem eius. Hi mittentur omnes viui in stagnum ignis ardentis & sulphuris. Apocal. 14. 19.

55. Sed & D. Petrum, cuius ille successorem se esse gloriatur, audire præstat, Antichristum graphicè depingentem. Prædicat autem ex falsis Doctoribus, ut olim Pseudoprophetas ex populo Dei, & sic in Ecclesia, & ex eadem exurrecturos Magistros mendaces, qui sectas sint subintroducturi, ac Dominum, qui ipsos redemit, abnegaturos, multosq; ipsorum perditionem (exitia legunt quidam) secuturos, per quos via veritatis blasphemetur. Et per auariciam fictis sermonibus, de vobis, inquit,

D negotiabun-

De Antichristo

negotiabuntur. Dominationes siue Magistratum contemnentes, oculos habentes plenos adulterijs, & qui a peccando cessare nesciunt.

56. Manifestiora sunt hæc, quàm ut multis opus sit, quibus explicetur: quius enim facile, qui Papatum nouit, hæc uidet. Ut enim e multis paucatantum recenseamus: vbi nam. n. sunt Sectæ exitiales Monachorum, Monialium, Canonicorum, & reliquorum ordinum examina propemadum innumera, nisi in regno Pontificio?

Gabr. super. 3.
Sent. dist. 1. 9.
Conclus. 5.
idem super can.
Missæ lect. 30.

Thom. Aq. fr.
petr. à Soto.

57. Quis verò in Ecclesia Christi precium sanguinis Christi abnegat præter eosdem? Non enim hic Apostolus de illis qui extra sunt Ecclesiam, et ex professo hostes Christi, Turcis aut Iudeis, verba facit: sed de ijs qui in Ecclesia sunt administratione, Pontificios intelligens. Qui etsi verum eundem profiteantur cum ijs qui in Ecclesia Christi sunt, quod suo non meratus sit sanguine: Re ipsa tamen negant. An non enim hoc reuerà sanguinem Christi est negare, docere: quod licet Christi passio principale sit meritum, propter quod confertur gratia, apertio regni, & gloria nunquam tamen esse solam & totalem causam meritoriam. Sed semper cum Christi merito concurrere aliquam operationem, tanquam meritum de congruo, vel condigno recipientis gratiam, vel gloriam. Item nos ad auxilia sanctorum confugere debere, VT SALVEMVR EORVM MERITIS ET VOTIS. Item, omnem actum charitatis absolute mereri vitam eternam. Item, virginitatem maximam esse peccatorum satisfactio nem & meritum vite eterne. Si virginitas, maxima est satisfactio pro peccatis, ergo Christi sanguis minor est satisfactio. An non hoc modo, via veritatis, hoc est, meritum sanguinis Christi, qui nos emundat ab omni peccato, & propitiatio est pro totius mundi peccatis, horribiliter blasphematur? Et hoc modo plurimos secum in exitium abduxerunt.

58. Qui porro sunt, qui fictis sermonibus per auaritiam negotiantur Christianos, quàm gurgis iste in explebilis Pontificius? Hinc enim originem habent, non Episcoporum tantum, & Canonicorum ocioforum Collegia, & Abbatiæ passim in toto orbe Christiano: sed etiam Pontificis Romani Regna, principatus, quæ Petri pauperrimi, cum suo lacero retia,

aurum

aurum & argentum sibi esse negantis, patrimonium dicuntur: quæ vi, fraude, mendacijs, dolo, & quocumq; modo ad se rapuerunt Harpyæ Romuleæ, quæ orbem euiscerauerunt Christianum, opes, thesauros & regna mundi suam nassam, Missarum, ac Indulgentiarum nundinationem Matth. 23. nibus, ac prætextis longarum precum, domos non solum viduarum, sed & nobilium, Baronum, Comitum, Principum, Regum, & Imperatorum ad se pertraxerunt, deglutiuerunt ac deuorauerunt. An non enim Romæ venalia templa, sacerdotes, altaria, sacra, coronæ: Ignes, ihura, coelum est Mart. venale, Deusq;? Vt proprius ipsorum cecinit Poëta. Ex qua uis remone- tas falsarij, ex peccatis, non viuorum tantum, sed & mortuorum, qui quæstus longe fuit vberrius, cudere edocti. Vide Taxam Romanæ Cu- ria, vbi singulorum pretia peccatorum, incestus, veneficiorum, adeoque etiam Parricidiorum impunitas redimitur. Quid de Annatis, & Pallijs Episcopatum, Abbatiarum, &c. dicam? De quibus non Imperium mo- do Germaniæ in suis 100. Grauinibus sedis Romanæ, in Comitijs o- lim: sed Reges quoque Galliarum iam pridem sunt conquesti, nondum Lu- thero hac de ingluuie vllum faciente verbum. Eandem enim rapacita- tem animaduertit, & quantum potuit Ludouicus 9. qui inter Diuos est relatus, Francorum Rex, circa annum Domini 1230. impedire est co- natus, Sanctionem pragmaticam sanxit, exactiones istas pecuniarias col- ligi prohibens, quæ postea sæpè à successoribus est repetita. De qua Ca- rolus Molynæus Gallus Iurisconsult. insignis scribit: singulis annis fere decem myriades (quem, inquit, Milionem vocant) è regno Galliæ Ro- manæ vehi. A quo grauamine & nundinatione vniuersitas Parrhisien- sis, Anno Domini 1517. Martij 27. (antequam Lutherus eodem anno contra indulgentias Pontificias scribere cœpit) solenniter appellauit, pub- lice edito instrumento. Hoc ergo est, quod Apostolus Simon Petrus, non de suis successoribus: sed Simonis Iudæ Ischariotis proditoris & prope- cunia traditoris Christi Saluatoris, scribit: cor eos habere ad extorquen- dum exercitatum. Ideo callidè negant hæc Antichristi satellites de Anti- christo accipienda (de quo postea suo loco) ne scilicet ex hac nota, cum in eum proprijsimè, vt reliqua, competat, cum rerum experientia conuicti, conuenire ei, negare non possint. Hi non modo labes sunt, & maculæ, sed salamitas, carcinomata, imò pestes Ecclesiæ.

De Antichristo

59. Vbi verò magis prætorum vanitas verborum, quam in iugo Pontificis in quo iactant: Frustra tenet 4. Evangelia, qui traditionem non seruauerit Ecclesie Romanæ. Item: Vbi est maioritas, illic est præcipiendi potestas, reliquos manet obediendi necessitas. Vnde & hæc: Difficile præcipiendo mandamus. Ex proprio motu, ex certa scientia, de pietudine potestatis. De scrinio pectoris Si. Papa &c. Dist. 40. Nemo scit Rom. iudicet.

60. Quinam etiam sunt qui Magistratum contemnunt, nisi Rom. Pontif. cum suis, qui ceruices & colla summorum & optimorum Imperatorum pedibus conculcarunt: aspides & basiliscos appellantes, quos Deus nominis honore dignatus est? Quibus etiā nō sacerdotes solum & Monachos, verū & Episcopos vult esse subiectos, vt Chrys. docet & interpretatur verba Apostoli: Omnis anima potestati sublimiori subdita sit, cui ait: ostendit Apostolus, quod ista imperentur omnibus & sacerdotibus Monachis non solum secularibus. Id quod statim in ipso exordio declarat cum dicit: omnis anima potestatibus supereminentibus subdita sit, etiam Apostolus sis, si Euangelista, si Propheta, siue quis quis tandem fueris. Neque enim pietatem subuertit ista subiectio. Et non simpliciter dicit, obedite sed subdita sit.

61. Qui verò oculos adulterij plenos habeant, vbi plus vagabundinum, pollutionum, scortationis, quam inter Spirituales istos: sacros, dico, summi & infimi ordinis? Sicut castitatem Romanæ Ecclesie incinit ipsorum popularis, Monachus & ipse.

Petriq; domus polluta fluente

Manit.

Marcescit luxu. Nulla hic arcana reuelo,
Non ignota loquor, liceat vulgata referre.
Sic vrbes, populiq; ferunt, ea fama per omnem,
Iam vetus, Europam, mores extirpat honestos.
Sanctus ager scurris, venerabilis ara Cynedis
Seruit, honorandæ Diuum, Ganymedibus, ædes.

62. Videamus etiam quomodo D. Ioannes Euangelista & Apostolus Antichristum descripserit. Nam & huic plurimus de isto est sermo. Iam autem ponit doctrinam mendacem, & non recte de Christo sentit, quod vocat, negare Iesum esse Christum. Item, soluere Iesum. Negare

ad eum Iesum esse Christum, & soluunt, non solum qui de persona eius per-
peram sentiunt, sicut Heretici olim: sed etiam qui eius negant officium:
quod solus & vnus sit propitiator, qui pro totius mundi peccatis, sua sa-
tisfecerit obedientia, ac passione, nosq; ab eis absoluerit & expiarit.
Quod profecto Romanenses & verbis & factis negant: dum Patriar-
chas legis naturæ, Hebræos Mosaicæ, Christianos nouæ & Euangelicæ,
perfectioris scilicet, quam Christus attulerit, obseruatione, iustificatos &
saluatos esse docent. Et alia die quibus supra plurima.

63. Huc facit titulus, quem Romanus sibi arrogat Pontifex: vniuersa-
lem se vocans Episcopum Episcoporum. Quam notam esse Antichristi,
Gregorius eius nominis primus, & ipse Episcopus Romanæ Ecclesiæ, qui Greg. Magnus lib.
& magnus est dictus, & inter quatuor numeratur Ecclesiæ Doctores, 6. Epistolarū 194.
his testatus est verbis. Ego autem fidenter dico, quia quisquis se vniuer-
salem vocat Episcopum, vel vocari desiderat, in elatione sua Antichri-
stum præcurrit.

64. Quod si quis adhuc cæcus adeo est, vt nolit ex his, quæ hæcenus
tam clara, tam manifesta, ac palrabilia, tot argumentis, tot testibus omni
exceptione maioribus sunt comprobata, videre aut intelligere, ac sentire
nolit, Romanum Pontificem Antichristum esse illum, de quo Scriptura est
vaticinata: aliam adhuc audiat notam. Spiritus, inquit ter maximus Pau- 1. Timoth. 4.
lus, manifestè dicit, quia in nouissimis temporibus, discedent quidam à fi-
de, attendentes Spiritibus erroris, & doctrinis Dæmoniorum in Hypo-
crisi loquentium mendacium, & cauteriatam habentium conscientiam,
prohibentium nubere, & à cibis abstinere, &c.

65. Defectio Doctoris Ecclesiæ à fidei doctrina est, ad dubitationem,
impietatem, fiduciam & merita operum, ad cultus idololatricos, inuoca-
tionem mortuorum, adorationem panis magicè consecrati, imaginum,
osium &c. Et vt ab omnibus, doctrinæ Antichristi Diabolicæ, facili a-
gnosci possint: notas addidit ex Spiritus S. reuelatione, vt loquitur Apo-
stolus, manifestas, hoc est, in omnium oculos incurrentes, cuiusmodi sunt,
PROHIBITIO NVPTIARVM, & à cibis abstinentia.

66. An non verò Pontifex Rom. hæc fecit & facit etiamnum hodie,
in tanta Verbi Dei claritate: omniq; crudelitatis genere adhuc decreta
istâ Antichristiana tuetur? Prohibens nuptias clericis, toti; (sic falsò di-
cto) Spiritualium suorum, ordini à se consecrato, qui characterem bestię

D iij accipit:

De Antichristo

accipit: & discrimen ciborum in Ecclesiam Christi, viraq; contrari-
pressum Dei verbum, inuehens, crudelitateq; plus quàm Phalaridis, po-
tinaciter ac mordicus retinens, etiamnum hodie defendens.

67. Nam quod textum D. Pauli negant Antichristi satellites, de An-
christo accipiendum, de hoc postea videmus. Et vetus eorum est co-
lena, qui doctrinas profitentur demoniorum, quos pudet videri qu-
sunt, ideoq; folia ficus querunt, quibus pudenda sua tegant: quod videli-
neminem à coniugio arceant: sed tantum non nisi coniugium abiurantes
ad ordines Ecclesiasticos admittant. Verùm hoc ipsum commentum
doctrinam Diabolorum esse pronunciamus, contra expressum Dei ve-
bum & ordinationem, qua ad coniugium idoneos creat, & vult om-
qui continere non possunt, hac sua vti ordinatione & remedio, con-
estus & flammis libidinum, Et dixit, Non est bonum hominem, esse solus
faciamus illi adiutorium, quod circa ipsum sit. Et iterum, Melius
nubere quàm vri. Certare itaq; volunt cum Deo Hypocrite, quoru-
mens & conscientia est impura & polluta, sapientia. Et in specie, 70.
vllum colorem habeant, quo doctrinam suam Diabolicam pingere possunt.
Non solum in Veteri Testamento, Sacerdotes Deus, adeoq; summum ipsum
Pontificem, qui quotidie Sanctum ingrediebatur, ad sacra faciendâ
offerendum pro peccatis populi: Sed etiam in Novo testamento Spiritus
sanctus, Episcopos, & Ecclesiæ reliquos ministros, maritos honestos &
voluit. Quos Pontif. Romanus, vt ipso facto, se coram tota publi-
Christi Ecclesiâ, Antichristum esse proclamet, doceat & probet, à mi-
nistrio repellit Ecclesiastico, cum maximo totius Ecclesiæ suæ scandalo,
que pro castis & honestis Sacerdotibus, qui præluere ei castitate debe-
bant, et typi esse fidelium, nō in doctrina tantum, sed & in conuersatione
omnis generis turpitudine, et libidinibus varijs & vagis pollutos hircos
videre, & habere cogitur.

Timot. 3.

68. Ex quibus omnibus & singulis manifestum est, & luce meridiana
clarius apparet omnibus (nisi cæcis papistis, qui in meridie palpitant)
Romanum Pontif. cum suo regno, Antichristum illum esse, qui à Daniele
Propheta, & sanctis Dei Apostolis, Paulo, Petro, & Ioanne, est de-
scriptus. Quod omnia & singula, quæ in tota sacra scriptura de Anti-
christo prædicta, in eo concurrant, euentuq; comprobentur.

69. Quod vero aduersarius Rhetor Eriburgensis, ex Grammaticis
tur om-

opponit Hegans hęc, etsi de Antichristo dicta sint, ut plurimum, tamen de Romano Pontifice accipienda: hac ratione adductus, quia ubi scriptura S. de illo vero, & magno Antichristo, in nouissimis temporibus venturo, vaticinatur: singulari vtatur numero, in nominibus & verbis additis. Sicut Paulus vocat hominem sceleratum & filium perditionis, similiter Ioannes Apostolus, Antichristus veniet. Non dicere eos, homines scelerati, filij perditionis, Antichristi, venient. Tamen si enim Ioannes dicat, Antichristi multi sunt, Apertissimum tamen discrimen faciat inter illos, qui tum erant Antichristi multi: Et Antichristum verum, magnum, genere vnum. Sicut & Daniel singulari vtatur numero, in eius descriptione. Et in Apocalypsi bestia dicatur. Sicut semper vnus dicitur, & scribatur homo singularis. Ac multis passim, & semper prolixę, in prolixa sua oratione, numerum repetit & inculcat singularem: etiam ben non bis tantum, terue, sed multoties coctā apponit, sibiq; in hoc mirę placeas, cum tamē nō primus sit huius figmenti potius quā argumenti author.

70. Precipuum hoc est fundamentum, quo tota causa aduersarij pessima, vi similes habeant labra lactucas, nititur, sed valde infirmum, arenosum, futile, ac puerilis admodum, adeoq; ridicula Grammatelli argumentatio, Doctore Theologo indigna. Nam cum pueris in triuiū discere poterat: Nomina collectiua singularis numeri, pluraliter esse accipienda. Sicut cum dicitur: Turca est potentissimus, Turca est vastator, Tyrannus, Turca venit. Turca Rhodum, Budam, Cyprum cepit: nemo est, prater hunc Grammatellam qui de singulari persona tantum, & non potius de Turcico regno, & Imperio intelligat.

71. Quod si grammaticum sermonem cum pueris in schola discere puer debet Doctorem: at in sacro S. scriptura, cuius se Doctorem proficitur, si paulo eam diligentius, aut saltem obiter vel per transfennam inspicere non fuisset designatus: prorsus similia exempla, & quidem in eodem argumenti genere, reperire potuisset. Vbi more Prophetico & scriptura S. vsitato, Regnum vniuersum, persona vnius nomine venit & appellatur. Ut cum Patriarcha Iacob filio suo Iuda benedicit, ait: Iuda, te laudabunt fratres tui, Manus tuę in ceruicibus inimicorum tuorum. Catulus leonis Iuda. Ad prędā fili mi ascēdisti, requiescēs accubisti ut Leo, et quasi Leona, quis suscitabit illū. Hic nemo tam ineptus est, qui hęc, etsi ad Iudam dicantur omnia singulari numero, quasi de singulari et particulari persona vel homine

Gene. 49.

De Antichristo

homine, ipso Iudā, quem etiam nominatim presentem compellat: de ecclesia interpretetur, eiusque persona. Sicut etiam Iudas nihil horum proficiū in sua persona fecit: sed ad posteritatem eius, quæ longo post tempore aliquot secula, nata est, & ad tribum, atque regnum totum Iudā, quod nunc est, omnia pertinent & singula.

72. Sic Ioseph, & Ephraim, qui fuit filius Ioseph, non personam sed pro toto regno Israël, in historia sacra, & apud Prophetas passim accipiuntur. Sic Edom, sic Gog & Magog, non de personis, etsi singula omnia numero, sed de regnis dicta sunt, & intelliguntur.

73. Sic idem Daniel Propheta, singulari numero, quatuor bestias minatur (quemadmodum & in Apocalypsi bestia, per quam Antichristus intelligitur) nequaquam singulares personas, aut etiam quatuor tantum Reges, sed quatuor Monarchias, quarum singulae aliquot habuere Reges complectitur.

74. Sic itaque de regno Antichristi, quo Romani Pontifices in Ecclesia filij Dei, potiti sunt, idem planè est iudicium: & omnia quaecumque de Antichristo Sacrosancta prædixit Scriptura, de regno eius, in quo omnes multi, continua serie, mutuo sibi successerunt, quique Monarchia singula in eo fuere, sunt accipienda.

75. Quod si verò omnino volunt singularem numerum, Grammatici odiosè urgere & retinere literam, instar Iudæorum, & Anabaptistarum contra ea, quæ iam dicta, & illustribus Scripturæ testimonijs & exemplis sunt comprobata: ne sic quidem malè de Papa Romano accipi possunt in hunc modum. Quod semper sit vnus summus Pontifex, & Monarcha regni huius Antichristiani, qui ordine in eo sibi succedunt inuicem.

Ecce, ordinariam etiam. 2. Successionem. Nisi ubi interdum per ambitionem, & studia partium, plures fuere papæ: quorum tamen vnus, potentior qui fuit reliquis, sedem tantum Antichristi præ obtinuit. Ita ut nihilominus semper sit & maneat vnus Antichristus, homo singularis, peculiaris, ut vult Antagonista, iniqua & non plures simul. Sicque singularem, quod volunt & vident tantopere, habent hominem Antichristum.

76. Sit ergo, quod in præcedentibus abundè multis est comprobatum Romanus Pontifex Antichristus, & qui ei semper in eadem imperio & cathedra pestilentia, continua serie succedit. Cumque sit ipse summus papatus, seu regni Pontificij gubernator & Caput: consequens erit, ut papatus regnum sit Antichristi.

77. Everso itaq; principali isto, sed valde infirmo Pontificio fundamento, turbine & fulmine verbi Dei, siquidem ex arenis constabat: totum illud regni Pontificij ædificium, quod erat superstructum, corruit. Sicut & omnia argumenta, quæ ex illo Pseudographemate, plurima deduxit, quæq; inde, instar funiculorum ex arena neclit (ut cum Irenæo loquamur) declamator, nullo labore soluuntur. Ut cum quærit: Num de viuo, vel de mortuo intelligamus Pontifice Romano? Respondemus, de viroq;. Nam & qui hæcenus multis seculis præfuerunt, vel obfuerunt verus, rebus Ecclesiæ, in Cathedra pestilentia, Romæ, Antichristi fuerunt, & erunt, quotquot in hac impietate succedunt Antichristi, defendentes idola, decreta illius sedis, & alia de quibus in præcedentibus est dictum.

78. Similiter, quod dicit: Si plures Antichristi, quid Christo vero contrarium, & per omnia oppositum? Respondeo, ridicula hæc est obiectio. Quis enim præter istos, dixit, aut si dicat quomodo probabit etiam, contrarietatem vel oppositionem Christi, & Antichristi in personæ unitate, vel singularitate consistere? Quam in doctrinæ contrarietate, hoc est, veritate & falsitate, consistere Apostoli testantur, quod supra probatum est. Sicut enim Christus, doctor est veritatis cælestis, ita Antichristus falsitatis, mendaciorum, aut ut Apostolus ipse loquitur, in omni seductione iniquitatis, & doctrina demoniorum. Et semper unum esse, paulò antè diximus.

79. Nec est necesse, ut in omnibus, quæ in Christo reperiuntur, fiat oppositum per omnia, ut vult aduersarius, sed sicut in similitudinibus, quæ non per omnia quadrant, sufficit si in principali conueniant. Nam aliàs si per omnia (ut Grammaticus ille colligit) Antichristum, Christo contrarium esse necesse est, sequeretur: Quod cum Christus verus sit Deus, & homo verus, Antichristum non verum hominem esse, sed spectrum & phantasma, atq; verum Diabolum, cum hic Deo sit contrarius. Cumq; Christus sit mortuus, Antichristum non esse moriturum.

80. Sic, quod indissolubile (opinione Antagonistæ) nobis opponit argumentum, tanquam Achillem suum: Si omnino, inquit, conceditur, papam esse Antichristum, quando is sit reuelatus, quærit? De hoc enim non conuenire inter Lutheranos, alijs alia temporum momenta ponentibus. Respondeo. Sicut non una & singularis est persona Antichristus, quod probatum

E batum

De Antichristo

batum est, nec subito exiit vno momento, sed paulatim incrementa
eius regnum sumpsit: iam, inquit, Apostolus, mysterium operatur iniqui-
tatis: ita nec vno momento reuelatus temporis est, Antichristus: sed paula-
tim, ac subinde, omnibus propemodum temporibus. Gregorius magnus
vt dictum est, Antichristi Prodromum esse dixit, VNIVERSALEM quod
appellare ausit Episcopum. Hoc autem scelestum (vt idem loquitur) vocabatur
cum successor ipsius Bonifacius 3. à Phoca Casaricida, vt quasi extorpe-
rit: oratori iam aduersario conclusionem vt addat, relinquo. Sic Platina
Regnante Paschali 2. quod accidit anno Christi. 1100. Episcopus Floren-
tinus dixit, Antichristum esse natum. Sicut & Vualdenses iam anno
amplius quadringentos, papam Romanum, Antichristum esse docuerunt.
Sicut supra quoque ex Auentino probauimus, Ecclesiam totam ante quo-
ringentos annos, Papam Rom. Antichristum esse, proclamasse. In quam sen-
tentiam, alia quoque similia, in fine subiiciemus.

81. Male ergo Rhetor Eriburg. hic, Vuicleffum anno Domini. 1351
primum fuisse auctorem dicit, qui Pontificem Romanum Antichristum esse
dixerit, quem deinde secutus sit Huf, & Vrrunque Lutherus. Inscitum
an malicia id factum sit, an vero vtroque dubitare quis haud immerito pos-
set: vt scane scilicet inseruiret, & populo placerent, quas fecisset fabulas
caeca calumniandi libidine abreptus, quod nouitatis nomine etiam nostrum
exosam redderet causam. Quod si infeliciter adeo in historiarum veris

Auentinus lib. 5. satus est lectione: audire ipsum non pigeat, quod Auentini habet Historia
Nota, non solum Ingolstadij excusa, vbi inter alia de vero istorum Hellebrando, Greg.
Pontif. Rom. esse quem hic Rhetor, Sanctissimum vocat, refert. Plerique, inquit, omnes boni
Antichristum, nec aperti, iusti, ingenui, simplices, tum Imperium Antichristi cepisse: quod
de singulari homi- ea, quae Christus seruator noster, tot annos ante nobis cantauit, euenisse
ne, sed de eius etiam tempore cernebant, memoriae literarum prodidere. Haec Auentinus
Imperio & regno. Hec anno Christi. 1070. circiter facta sunt, ante Vuicleffum 280. annos.
omnes boni & iu- 82. Sicut & hoc falsissimum est, quod aduersarius negat posse de Pon-
tifi, hoc est, tota ve- tificibus Rom. Verba Apostoli 2. Thes. 2. accipi. Cum vniuersa
ra Dei Ecclesia, Ecclesia contra Hildebrandum Pontif. locum hunc Apostoli intellexit
intellexit. Hic ve & sit interpretata. Ita enim apud eundem Auent. legitur: Plerique
re Catholicus Chri- tum priuatim, tum publice indignum facinus clamitant: pro concione
sti Ecclesiae con- Gregorio maledicunt (hoc enim sibi sumpserat nomen, Pontificatum de-
sensus. ceptus) Hildebrando male precantur, ipsum odio atque libidine dominandi

prae-

præcipitem agi vociferantur. Antichristū esse prædicant, pietatis sub specie (inquibāt) debacchatur, honestis nominibus bonum publicū simulat, titulo Christi, negotiū Antichristi agitat. In Babylonia (sic Romā vocat mo- re Apostoli Petri) in templo Dei sedet, super omne id quod colitur, extol- litur, quasi Deus sit, se errare nō posse gloriatur. In excolenda gloria sua, pertinaci spet, atq; concupiscentiæ, Imperatoris suo arbitrio constituendi, se deuout, &c. Et postea: Lupus sub ouina pelle se uiuens, ferro tollendus.

83. Sic etiam, quod de ortu, origine & natiuitate Antichristi ex Iudeis parentibus, de tribu Dan, in Babylone regnum habiturū, Patrum test. mo- nijs probare conatur, qui in hunc modum Scripturas S. de Antichristo sunt interpretati, difficit. Equidem non ignoramus, Hieronymum commenta- rijs suis super Dan. Cap. 1. scribere: Nostros de Antichristo interpretari, qui de Iudeorū populo sit nasciturus, & de Babylone venturus. Sed nul- lo id Scripturæ probatur testimonio. Profsus enim nihil ad institutū face- re uide id probant: fiat Dan coluber in uia, &c. Idem Hieronymus locupletissimus est testis, & author, qui locū istum de Simsone, in quo im- pletum hoc fuerit oraculum, interpretatur. Quod igitur ad patres, in ge- nere respondeo: durum, imō ambitiosum uidetur, illis, quod vetustatis no- mine, auctoritatem sunt consecuti magnam, contradicere. Verum, non hos audire sumus iussi patres, nisi quatenus sua nobis ex eadem probare possunt scriptura. Sicut multa in hanc extant sententiam, apud August. qui & ipse noluit Cypriani, aliorumue teneri auctoritate patrum, addēs: Talis ego sum in lectione aliorum, tales esse uolo intellectores meorū, &c. Quod igitur ad institutum, notum est decem tribus Israël, iam olim, ante annos bis mille, & amplius in Assyriam abductas, & ita confusas, ut si quæ illarum adhuc extent reliquæ: nullus tamen illorum, se ex tribu Dan natum, profiteri possit.

84. Nec est quod Babylonem in Chaldaea, sedem regni Antichristi sin- gamus, aut imaginemur: Cum Apostolus, in templo, hoc est, Ecclesia Dei uera, regnū suū habiturū prædixerit. Ideoq; q. Patres de Babylone regni Antichristi sede, dixerunt, de Roma est accipiendū, quæ in scriptura sacra, Babylon dicitur. 1. Pet. 5. Apocal. 14. 16. 18. Sicut & D. Chrysost. in 2. ad Theß. 2. Homil. 4. copiose docet, Antichristum Romani Imperij uicantē Principatum inuasurum et ad se hominum et Dei Imperiū rapere

E ij tentaturum.

Gen. 49.

2. Theß. 2

De Antichristo

tentaturum. Quod à Pontifice Romano factum, nemo nisi perfrictissimæ frontis homo negare potest, vtrumq; sibi vendicante gladium.

85. Et quod ad Patrum de Antichristo venturo testimonia atinet: in genere constat, Prophetias non intelligi melius, nisi ex euentu, qui optimus earum est interpres, quod exemplis multis declarari poterat, sed vnica sufficiat, de prima Prophetia. Eua, audita promissione, & oraculo diuinitus edito, de semine mulieris, contrituro caput serpentis: de se, suoq; progenito intelligebat & interpretabatur, donec re ipsa, & experientia conuicta, misera, se falsam esse disceret.

86. Impij verò, etsi ad Ecclesiæ veræ gubernacula sedcant: sæpè, ne quidem post impletionem oracula sacra intelligunt. Sicut Pontifices, Sacerdotes, Scribæ & Pharisei Hierosolymitani, diuinitus ante sibi tot circumstantijs promissum Messiam, etiam exhibitum, cum quidem in eo omnia concurrerent, & impleta iam essent, quæcunq; de illo per Prophetas erant prædicta, agnoscere tamen eum, & recipere noluerunt, sed tanquam blasphemum & seditiosum in crucem egerunt. Ideo postea, secundum Christi Propheticam comminationem (quam allegat aduersarius, sed ad nouissimum refert magnum, vt vocat, Antichristum, quo instituto seruiat) alios suo nomine venientes, proq; Messia se venditantes, receperunt, Theodan, Iudam Gallileum, Bencochab. Quid mirum igitur, si istorum successores hodie, Antichristum, Regem suum esse, vt illi Christum exhibitum, vel ex cæcitate, vel ex malitia agnoscere nolint.

87. Et præcipue, ac in specie, hanc de Antichristo venturo Prophetiã, non intelligendam perfectè, nisi dum compleatur, Daniel ipse, cum interpretationem eius ab Angelo peteret, audiuit: Abi Daniel, quia clausa, & obsignata sunt verba, vsq; ad tempus finis. Condonetur itaq; & hic error patribus illis, qui talia quedam ante euentum, de Antichristo scripserunt.

88. Quodq; aduersarius dicit: Papam quidem sedere in templo Dei, verum non vt numen, quod adoretur, sed vt hominem, & seruum seruorum. Nec sibi, sed Petro honorem exhiberi sentire, dum sandalium osculandum præbet. Respondeo. An non hoc est adorari, quod omnia sua decreta vult ab omnibus exosculari, à nemine redargui, aut iudicari, nec à se appellari, cuius sit pro ratione voluntas, cui data sit omnis potestas, in celo & in terra, quæ se extendat ad cœlestia, terrestria & infernalìa? Et qualis hic seruus? scilicet, cui seruiunt omnia? Nisi vt Cham maledictus,

seruus

seruus seruorum dicitur. Et quis est hic color Rhetoricus, quod non sibi, sed Petro honorem exhiberi sentiat? An non enim Hellebrandus ille, ceruicem optimi Imperatoris Henrici 4. calcans, addito sarcasmo acerbissimo, superbia inflatus planè Diabolica, dicens: Super aspidem & basiliscum ambulabis, & conculcabis Leonem & Draconem, cum Imperator responderet: Non tibi, sed Petro: Antichristus superbissimus fastu Satanicco, regebat: Et mihi & Petro. Et ubi Petrus hunc sibi exhiberi honorem precepit, cum exhibitum etiam repudiavit, Act. 1. 6?

89. Similiter, quod ex Apostolo dicit, duas esse Antichristi causas, id est, efficientem Satanam, 2. defectionem à Veritate: Verum est, quia Apostolus hoc docet. Quod verò addit, neutram in Romanam conuenire Ecclesiam, quia à Christo in Petro, quem toti Ecclesie pastorem prefecerit, fundata, nunquam à Veritate defecerit: Vtrumque falsum est. Nec enim à Christo Petrus vniuersalis est constitutus Pastor, sed cum officio, à quo trina abnegatione turpiter exciderat, restituit, pasceret vt antea gregem: Nec vnquam hoc Petrus agnouit, aut fecit, quod illi Pontificij affingunt, nec fuit Paulo & Ioanne superior: sed quisque suo loco officium fecit. Cumque de primatu orta esset inter Apostolos contentio, Christus à suo regno, rem hanc alienam esse respondit. Primatus itaque hic Rom. Pontif. non à Christo, sed à Diabolo per Phocam Cesaricidam, labore, industria, fraude, vi, dolo Pontificum intercedente, est fundatus. Quod verò negat Rhetor à Diabolo fundato Ecclesiam Rom. à Veritate vnquam defecisse, quia Apostolus testetur, fidem eius predicari in toto orbe. Respondeo. Distingue tempora, & concordabit scriptura. Non sunt verba ista Apostoli, promissio de futuro, sed Rom. 1. predicatio de presenti, tum, cum hæc scriberet, tempore, rerumque statu. Nihil ergo probant de futuro, & secuturis temporibus, quibus Ecclesia Rom. quantum mutata ab illa? Quondam Milesij fortes. Sic Hierosolyma, Is. 4. 1. olim ciuitas sancta predicatur à Domini Propheta, fidelis, plena iudicij: Iustitia habitauit, inquit, in illa. Sed addit: Nunc autem homicida, quomodo facta est Meretrix? Sic tempore Apostoli Pauli Roma erit fidelis. Qualis autem iam sit, superius ex eius Poëta, laudes ipsius canente, dictum est.

90. Nec ideo perijt Ecclesia, licet Roma, sedes sit, & fuerit Antichristi. Semper enim Deus interea, sua sibi seruauit septem millia, quæ non curuauerunt genua sua Baal. Nec Christus mendacij potest argui, cū dicit: Noui

E ij meas

De Antichristo

meas, & norunt me mea. Haec enim sunt oves Christi quae vocem eius audiunt. Alieni autem vocem non audiunt. Idcirco vos Pontificij ex Deo non estis, quia vocem eius non auditis, sed Antichristi. Quod superius copiose & abunde probatum est.

91. Sic quod Tyrannidem, & belli, armorumque strepitum Romanus negat aduersarius conuenire Pontifici ambiguitas in sermone est. E quidem verum est, non illi haec conuenire, cui sacra tractanda erat Biblia: sed hoc non vult ille. Quod vero ijs neglectis arma cum tractare negat, impudentia aduersarij admiratione digna est, cum experientia multorum seculorum pugnantis. Vt enim taceamus, quod bellorum & tumultuum omnium facies, multis iam fuerint seculis, non solum Germaniam vniuersam turbantes, eiusque commutantes Principes, sed etiam filios contra patrem concitantes, tumultibus bellicis, & armis plus quam ciuilibus orbem replentes Christianum: An non legit, Papam Ioannem. 10. Sergij Pontificis & Marozie ex adulterio filium, Militem potius, quam Apostolum dicendum, scribere Platinam? Sixtum. 4. ad arma potius quam ad Religionem natum, Volaterranum? qui idem, Calistum. 2. bel-

Tantus amor Sacerdotum illos patres, pascendi oves Christi, habuit. ingentia, cum Gregorio Pseudopontifice gessisse scribit. Innocentium. 2. contra Vuilhelmum Calabriae ducem Paulum Emilium? Alexandrum. 3. armata manu Fridrico Imperatori restitisse, Sabellicum? Clementem. 4. cum Tancredo ob Siciliae regnum armis disceptasse, Platinam? An oratori graui in mentem venit Iulius. 2. qui hominum memoria, Vir bellicus magis fuit idoneus, quam pascendis pabulo verbi diuini, ouiculis Christi? Hic enim Italiam totam commouit, Seruiam, Rauennam, Fauentiam, Mutinam, Mirandulam, potissimas Italiae vrbes, Heluetiorum opera. 10. vi cepit. Postea à Gallorum Rege ad Rauennam in die Paschatis, in campo praelio victus: D. Petri clauas, tanquam ad rem istam minimè idoneas, sed inutiles, in Tiberim, Breuiariumque indignabundus abiecit, diris & blasphemis additis imprecationibus gladiumque; à D. Paulo mutuari voluit, quo tamen hic usus non est, sed propter fidei in Christum confessionem, iugulo eum excepit, usus ipse in ministerio suo Ecclesiastico, gladio spirituali, quod est verbum Dei.

29. Falsissimum quoque est, quod plenis buccis crepat aduersus ex Lutheri Schola prodijisse, qui Trinitatis mysterium, impugnet, qui Christi diuinitatem

Eph.

tatem negent, qui Dei omnipotentiam non credant. Atqui bonus vir nullus, qualem Oratorem esse decet, ut Plato eum describit, hoc affirmabit unquam. Cum hæc, non dico portenta, sed blasphema, Lutherus nunquam ne per sebrim quidem somniarit: qui si quisquam alius, vel maxime Hæreses istas & blasphema dogmata damnauit, & refutauit, Quod si qui tales ex Lutheri Scholasticis prodissent: quantum hoc quæso piaculum? An hæc culpa in ipsum redundat? Et propterea Lutherus tanquam Pseudopropheta, aut Hæreticus accusandus? At hac ratione, maxime Apostolus, & Euangelista Ioannes accusandus, qui inquit, ex nobis prodierunt Antichristi. Et electum illud Dei organum, suis discipulis valedicens, ait: Ex vobis ipsis exurgent viri, loquentes peruersa, non parcentes gregi &c. Et vnde Iudas Ischarioth, nisi ex Christi Schola prodijt? Ergo ne Christum propter hunc quem fouit improbitissimum discipulum, accusabit? Sed vehementia orationis, dum in Lutherum inueheretur, furorq; arma ministraret, perturbato, hæc forte in mentem non venerunt,

1. Ioh. 2.
Act. 20.

93. Prætereo conuicia, & mendacia, quæ ex Cochleæ, hoste Lutheri infensissimo, hominẽq; indocto, temerè in innocentem Lutherum euomuit Rabula. Sicut & Antithesin, quam inter Baptistam, & eundem instituit nugigerulus, hac parte vanissimus, ut egregius scilicet, & vehemens orator, omnesq; oratoris partes expleffe videatur. Notiores enim sunt virtutes Heroicæ, Lutheri, & dona Spiritus sancti eximia, quæ Deus in eum virum contulit, multis bonis, pijs ac doctis viris adhuc superstitibus, qui eum nouerunt familiariter, cum eoq; vixerunt, quàm ut ab improbis, & à Rabioso isto homine, cuius oratio mendacijs scatet, obscurari aut cerberi infernalis ore & halitu foetido, latratuq; conspurcari possint. Lutheri enim semper honos nomenq; eius, laudesq; manebunt, rumpantur de illa codro.

94. Quod porrò amplius quærit Friburg. quos ad Religionis abiurationem Romanus Pontif. compulerit, quod de Antichristo sit prædictum? Respondeo. Miror si Rhetor iste unquam accurate de hoc toto negotio cogitauit, stupendam eius vanitatem & impudentiam, cum tot seculorum pugnantem experientia. Ut enim superiorum temporum non repetamus memoriam,

De Antichristo

memoriam, cum exemplis historiae sint refertae: Vtinam, pro dolor, tot Martyrū millia, in Italia, Gallia, Belgico, Anglia, experta fuissent crudelitatem, plusquam Neronianam Rom. Pontif. Antichristi, supplicij exquisitis, quae fidem pene superant. Et quid Inquisitio illa Hussarum Phalaride crudelior? Quid laniena Gallica proxima ante sexcentum Sed haec Viris istis dolosis, sanguisugis, iocus sunt, qui brachia sua sanguine nostro lauare gestiunt, cum sitientes, crudelissimi hypocrisae Sicut etiamnum hodie, contra fidem publicam Religioni nostrae datam,

Andr. Fabrit. Prae- desinunt summorum Principum contra nos inflammare animos, adeoque fat. in Harmoniam mi sunt impotentes, ut ista in publicum edere typis excusa, et stragant Augustanae con- Imperio Germaniae, non vereantur.

fess.

2. Thess. 2.

Malach. 4.

Matth. 11. 17.

Luc. 1.

Malach. 4.

95. Quod tempus durationis regni Antichristi, triennium scilicet, numero dierum apud Danielem. 7. colligit: eo facit Rhetor consilio Romano Antichristus Verus et iam dudum reuelatus, ac conuictus, noscatur. Cum Spiritus sanctus regnum eius etiam detecti, ad finem mundi, Christi; ad iudicium aduentum, mansurum et duraturum praedixerit. Antiochum autem Antichristi fuisse typum, supra diximus. Nunc tamen ideo necesse est omnia et singula respondere. Ut supra quoque dictum est propositum. 79.

96. Ad Heliam quod attinet, qui à Malachia praedictus est venturus ante diem Domini magnum, et horribilem: quod referunt isti ad temporalem eius ante diem nouissimum, reditum: Christus ipse omnem in dubitationem, cum affirmat, Heliam iam venisse, et de Baptista dicitur interpretatur Prophetiam: Ipse inquit, est Elias. Nam quod ibi dicit, Helias quidem venturus est et restituet omnia: non Prophetiae de futuro Heliae aduentu in corpore ipsius in hunc mundum, circumscribitur finem: sed correctio est opinionis praeuiae, Scribarum et Phariseorum. Et de Veritate, euentu et exhibitio per Baptistam impleta, loquitur. Iam enim hic venerat, ut diserte affirmat, Iam conuerterat corda patrum Baptista, sua doctrina (ut Angelus verba Malachiae repetit, et de loanne interpretatus erat Zachariae, natiuitatem eius annuncians) in filios, et incredulos ad prudentiam iustorum. Ceterum quod dicit Malachias aduenturum Heliam, antequam veniat dies Domini magnus et horribilis: Non ignoramus, quosdam, haec ad alterum Christi aduentum ad iudicium referre. Verum mutuata sunt illa ex locis Prophetiae, in qua interpretatur

interprete Apostolo Petro, de priori Christi aduentu in carnem est vati- Ioel. 2.
cinatus. Quod vero vocat diem horribilem: eadem vtitur Malachias Act. 2.
verborum sententia cap. precedenti, qua expresse priorem Christi ad- Malach. 3.
uentum in mundum describit, & prädicit, cum ait: Et statim veniet ad
templum suum dominator, &c. Et quis poterit cogitare aduentum eius?
Et quis stabit ad videndum eum? Ipse enim quasi ignis conflatoris, &c.
Sciendū est autem ideo eum hac verborum forma vti in descriptione prioris
Messie aduentus: quod etsi is fuerit Ecclesie vera gratissimus & dulcissi-
mus: tamen genti Iudaica, incredula, fuisse horribilem, quod à Deo tum
fuerit abiecta & horribiliter excisa.

97. Quantum ad Enoch, qui scribitur placuisse Deo, & translatus
in Paradisum, ut det gentibus sapientiam. Ergo venturus in fine mundi, Syra. 44.
in suo corpore ficturus officium, & docendi munere functurus? Fallaciam
vocant Dialectici dictionis. Scriptus est græca lingua hic liber, ubi ita
legitur hic locus: Enoch Domino Deo placuit, translatusq; est. Exem-
plum poenitentiae nationibus constitutum. Vbi non dicitur, aut promittit-
tur corporalis ipsius ante diem nouissimum reditus, ut contra Antichri-
stum, in sua persona præsens homines, quod eum cauere discant, ne ab ipso
seducantur, moneat. Sed poenitentiam docet re ipsa, suoq; exemplo, ra-
ptus in caelum, aliam post hanc restare docens vitam. Nec animam si-
mul cum corpore extinguere, & interire, ut Epicuri de grege porci, vo-
luptatibus ebrii, somniant & præcipua videtur apud multos sapientia, cū
summa sit impietas. Ideoq; in tēpore à peccatis resipiscāt acta poenitentia.
In quam sententiam, Iudas quoq; Apostolus in sua Canonica Enoch pro-
ducit, quod prophetauerit de nouissimo Christi ad iudicium vltimum ad-
uentu, in quo cōdemnaturus sit falsos, & impios Doctores. Quæ boni qui-
dam patres, non satis attentē perpendentes, senserunt Enoch suo cor-
pore venturum, hæc q; circa mundi finem in persona propria docturum
esse.

98. Similiter & quod Imperij Romani diuisionem & inclinationem,
maximāq; ab coregnorum multorum & prouinciarum potissimarum
defectionem tempore Antichristi Romani futuram ait aduersarius ex
Danele. Id vero hæcenus factum esse, negat: ne Antichristum scilicet ve-
nisse

De Antichristo

nisse, eumq; Romanum esse Pontificem concedere cogatur. Ideoq; ex
 experientia, & communi sensu pugnare mauult. Res enim ipsa hoc
 stat & loquitur. Vbi enim iam orientis imperium, Persia, Thracia, As-
 sia, Aegyptus, Affrica, Græcia? &c. Vt taceam alia regna plurima, quæ
 etsi Christi nomen agnoscunt, & profitentur: Romani tamen Imperato-
 ris Iurisdictioni non sunt subiecti. Et quid iam Romani Imp. de tota Ita-
 lia, & Roma etiam ipsa, vnde nomen habent, postquam Antichristus in
 suam redegit illam potestatem, præter nudam habent titulum? Ideoq;
 Impp. Christianis iure postliminij repetenda & vendicanda, ut Petri
 Successor, verè Petri, quod habuit & reliquit ipse, patrimonio contes-
 tus esset, & ommissa cura rerum & regnorum mundi, Biblijs esset inter-
 tus, & pastorale faceret officium. Hæc itaque à Romano Imperio de-
 ctio, eiusq; imminutio, nota est & argumentum, Romanum Pontificem
 esse Antichristum, quod etiam ex Chrysostomo probauimus Propo-
 sitione 49 qui Romam in suam redegit potestatem.

99. Quod verò contra nos, aduersarius negat locum Apostoli ad
 Timoth. 4. ad verum illum Antichristum, sed ad diuersos, plures, Enece-
 titas nempe, Manicheos, Marcionitas pertinere, & sic Patres interpre-
 tari: haud stultè sapit. Si enim concederet, iam causa cecidisset: quod nota
 hæc manifestiores sint, inq; oculos incurrant, ab omnibus, ut faciliè Ro-
 Pontif. Antichristus agnoscatur. Non negamus autem, iuxta Patrum in-
 terpretationem ad illos quoq; hoc de doctrinis Demoniorum, quod Ap-
 postolus prædixit, pertinere. Verum non ad illos solum, sed etiam ad Ro-
 manum Episcopum Antichristum, idq; ex verbis textus manifestè appa-
 ret. Loquitur enim & vaticinatur Apostolus, & Spiritus sanctus pe-
 cum, non de personis illis certis, ac peculiaribus, sed, ut verba textus tra-
 bent, de dogmatibus: Attendentes, inquit, Spiritibus, hoc est, doctoribus, &
 doctrinis Demoniorum: Et quæ nam illæ doctrine sunt Demoniorum
 prohibentium, inquit, nubere, & abstinere à cibis. Quienq; ergo nuptias
 prohibent & à cibis abstinendam propter Religionem: doctrinas pro-
 fitentur Demoniorum, teste Apostolo. Cumq; id contra Deum, istorum
 authorem, & creatorem, ac Christum faciant: nomen Antichristi non
 effugient. Nam quoties idem euentus accidit, Prophetia impleri dicuntur.

Et signum de singulari Antichristi persona, supra est refutatum. Cumq; in solo Romano Pontifice concurrant reliqua omnia, quæ de vero illo & postremis venturo temporibus Antichristo, sunt prædicta: hanc quoq; illius esse notam, in eoq; impleri, rectè asseritur.

100. Et quod Apostolus etiam de magno illo, ut iste loquitur, Antichristo intelligat, primum hinc est manifestum: quia dicit, in nouissimis temporibus venturos. Deinde ex attributis: deficient à fide: quod in Papæ factum esse, supra ostensum est. Nuptias autem prohibere istos, & ci-bos, res loquitur ipsa, & postea contra illorum obiectiones probabitur.

101. Quod verò obijcit ex Grammatica in Græco non haberi, nouissimis, sed posterioribus temporibus: idè non de Papa Antichristo, sed illis prioribus, Apostolos subsecutis, accipiendum. Puerile est Sophisma, & leuis cauillatio. Primum enim, quis illi hanc dedit potestatem, ut contra decretum concilij Trid. quod ipse agnoscit, reiiciat veterem & usitatam translationem? An & ipse nobiscum, fulmen illud Pontificium, tanquam fulgur è pelui ridet? Aut quia gloriam vendicat Romani Pontificis ab Antichristianismo, gratiam quandam singularem expectat insuper? Deinde sciat Græculus, vocem *ὅτε* indefinitè, pro quouis secuturo tempore & seculo, ac indifferenter ab Apostolis & Scriptura usurpari. Sicut & quod maius est, vocabulum, Nouissimus: quod non tantum de tempore, mox extremum Christi aduentum & diem ad iudicium præcessuro, sed pro toto tempore à Christi in cælos ascensione, usq; ad reditum illius visibilem in die ultimo, accipitur: eodem dicente Apostolo & Euangelista Ioanne: iam nouissima hora est.

102. Tale etiam est, quod ideo locum hunc Apostoli de Romano Antichristo accipi posse negat: Quia Daniel prædixerit, Antichristum in delicijs futurum mulierum: quomodo ergò inquit nuptias prohibebit? Respondeo. Cur non hic quoque fontes consuluit lingue sanctæ, quæ negatiuam habet particulam, & orationem? In concupiscentijs mulierum non erit. Ut sit idem quod Apostolus dixit: prohibitum nuptias, & abhorreere eum à coniugali, concessio mulierum amore.

F ij

Sed

De Antichristo

Sed siue negatiuam, siue affirmatiuam sequatur sententiam, ne sic quidem malè. Vtraq; enim optimè in Antichristum Romanum, diuerso tamen quadrabit respectu. Est enim Papatus in delitijs mulierum, vagis libidinibus se polluentibus sacrificiis, subinde suis mutatis concubinis, item aliorumq; permolentibus vxores & filias, &c. Et non est in concupiscentia mulierum honestis, nuptijs legitimis prohibitis, vt non erubescant affirmare minùs peccare Sacerdotem fornicantem, quàm vxorem propriam ducentem. Et alia turpiora facientibus, quæ dicere pudor prohibet. Idcirco vxoribus carere malunt, vt liberè vagari liceat.

103. Quid tertio querit: si omnino hæc Prophetia Apostoli de Antichristo sit intelligenda, quid profuit tum, vel ipsi Timotheo, ad quem scripsit, vel fratribus, post tot ætates exoriturarum hæresium prædictæ? Prophanæ hæc mentis questio, argumentum est. Hoc enim planè modo omnia eludere licebit vaticinia, & oracula sacra. Sicut reuera hominum istud genus, non modò scripturam omnem sacram non magnificat: sed vltro etiam accusat, quod suprâ Prop. 8. est demonstratum. Longè verò honorificentius Apostolus hic ad eundem suum scribens discipulum 2. Timoth. 3. de totius sacræ scripturæ vsu, & sic etiam de hoc suo vaticinio, loquitur. Quem si audiret Theologaster iste, non adeò ineptè, ne dicam impiè, quereretur. Scripta enim sunt, non tum presentibus tantum, sed toti Ecclesiæ, vsq; ad seculi huius finem, in vsus multiplices. Sicut etiam alibi idem docet. Rom. 15. 1. Corinth. 10. Sic enim eodem modo, illius exemplo, prophanus quispiam querere posset: Quid profuit temporis Danielis viuentibus, quid item Apostolorum, multa de Antichristo circa mundi finem, post tot annorum millia, & secula venturo, vaticinari?

104. Sic quòd porro negat, Romanum Pontificem prohibere nuptias, hæc de causa, quia non dicat secundum Augustini definitionem, malis esse: æquè impudenter loquitur. Quid si enim probem, hoc ipsum Romanum Præsulem affirmare: an non eum nuptias prohibere concedet? Non alio autem vtar teste, quam ipsomet Romano Antichristo. Inter causas enim

enim prohibitionis coniugij sacerdotalis, hæc quoque allegatur. Cum Distinct. 28. c. enim ipsi templum, & vasa Domini, & sacrarium Spiritus sancti decernimus. esse debeant, & dici: Indignum est eos cubilibus & immundicijs Ecce, coniugium, deseruire. Et iterum. dist. 3. 1. Tendere debet Ecclesia, ut omni modo immundities. Sacerdotes & Leuitæ, cum vxoribus suis non misceantur, quia ministerij diuini quotidianis necessitatibus occupantur: Scriptum est enim, sancti estote, quoniam ego sanctus sum, Dominus Deus vester. An igitur hoc non est pronuntiare malas esse nuptias, & impuras, quibus homo prophanetur & polluitur, ut nō possit dignè sacra tractare mysteria? Sed o insignes Scripturæ S. interpretes? An non enim quibus Dominus dixerat, Sancti estote, & c. coniuges erant, & sacerdotes? Et tamen Dominus eos non pollui coniugio pronuntiat, quo minùs sacra tractent, sed sanctos manere in coniugio, etiam liberis operam dantes. Sicut & summus ipse sacerdos quotidie sanctum ingrediens, sacra faciens, maritus erat. Modò alia caueant peccata sacrificuli, flammæ libidinum, in suo cœlibatu, quibus vruntur (quo esse melius nubere pronuntiat Apostolus) pollutiones corporis & animi, fornicationes, & alia: hæc enim sunt quæ inquinant & immundū reddunt hominem. Honorabili autem inter omnes, sancto, & casto vii coniugio, neminem reddit prophanum, aut immundum, neminem polluit. Non ergo, ut Rhetor me vellicat, malè definiendo & describendo nuptiarum prohibitionem, errauit ego: errant autem grauissimè & nephandis libidinibus polluendi sacrificulis occasionem præbent ipsi nuptiarū prohibitionē. Neq; nos Pontificios Demoniorum propagare doctrinam dicimus, dum castitatem, ieiunia, & abstinentiam suadent, ut iterum me calumniatur Sophista: adhuc enim & nos, ut qui maxime, hortamur. Sed dum non rectè ista definiunt Pontificij, nec quomodo præstentur, aut in quibus consistant, nec secundum Scripturæ sacra normam, do. ent, sti errant.

105. Honorabile enim Spiritus sanctus coniugium sanctum in OMNIBUS Hebr. 13. BV S esse pronuntiat. Sicut & Apostolus, quod supra docuimus, Episcopum vnius vxoris maritum esse vult, similiter & Diaconos. Et nota est Paphnutij sententia in Concilio Nicæno: hæc eadem de controuersia: castitatem esse definiens, sacerdotis cum propria vxore concubitum.

F iij Fornica-

De Antichristo

Fornicatores autem & Adulteros indicabit Dominus. Quod Pontificij bene notent.

106. Vnde Antichristum esse Romanum Papam, constat etiam damnatione coniugij sacri, diuinitus instituti, ad quod Deus idcirco plerosq; paucissimis exceptis, & rarissimis, qui donum castitatis habent, ut non corpore tantum, sed animo seu spiritu etiam, casti sint, (sicut

1. Cor. 7.
Ioannes Cassianus
Monachus ex Basilio.

Apostolus virginem definit) creauit. Nam qui Flammiis vruntur, bidinum, semine corpora polluant, Virgines non sunt. Sicut ille inquit Mulierem ignoro, & Virgo non sum.

107. Quod verò contra Friburg. prorsus negat Pontif. Romanum prohibere nuptias, siue coniugium, sed liberum illud relinquere omnibus, admiratione dignissima sunt vanissimorum hominum portenta, ne dicta pura puta mendacia, Phaleratis verbis fucum facere volentibus, ut videantur, non videant. Cum non solum toti ordini Clericorum, quos spectabiles isti nominant, ratorum ac vinctorum, qui characterem bestiarum accipiunt, coniugio interdiciant, sed & crudelitate ac barbarie Turcica, Hildebrandus Papa, qui Greg. 7. nominari voluit, Syricius, Calixtus, & alij complures multis seculis in omnibus prouincijs occidentis, coniugia sacerdotum, contra expressam Dei ordinationem & voluntatem diremerint iam olim contracta. Sicut concil. Vuormatiense omnium Episcoporum Gallie & Germanie, cui etiam subscribere Episcopi illius conuentus Ticini actio, Hildebrandum de gradu Pontificatus, suo decreto sententia deiiciunt, quod inter alia, etiam Maritos ab vxoribus sequeuerit, Scorta, pudicis coniugibus, stupra, incestus, adulteria, cesso potulerit coniugio. Donec tandem inualecente impietate, passim doctrina demoniorum per vim executioni fuerit demandata. Vnde vanissimum esse etiam colorem istum Rhetoricum, quem de coniugij libertate praedicant, omnibus apparet. Sicut & scelestas decreta de non admittendis coniugibus, & voto celibatus, seu potius abiuratione coniugij: quorum nomen virumq; & ipsum, cum expresso Dei verbo & institutione dimicant pugnat. Vnde certum est, infernalem cerberum per suum vicarium Antichristum flammam Romanum, de coniugij abiuratione decretum promulgasse, quae ut supra diximus, nota est Antichristi Rom. quod frater

1. Tim. 4.

inde fecit, hac istorum sanctitate digni, testantur. Valde igitur impudens oratio est, ac consequentia mala. Pontifex Romanus neminem cogit ad Sacerdotium: Erga non prohibet coniugium. Imò sequitur eum prohibere coniugium, quia neminem ad sacerdotium admittit, nisi abiurato coniugio. Cumq; coniugium interdicit toti ordini vel vite generi, quo carere non possumus: etiam personis prohibet, quæ vite hoc genus ingredi & suscipere volunt. Et quis, nisi Dæmon ipse, hoc sanxit decretum, ut non nisi cœlibes & coniugium abiurantes, ad Ministerium Ecclesiæ admittantur?

108. Querit etiam aduersarius, Locum. 2. Theß. 2. etsi de Antichristo accipiendus sit: quis tamen patrum ex tota antiquitate, de Ecclesiæ capite accipiendum scribat? Respondeo, planè nullum me scire, nec ex veteribus nec ex recentioribus, hoc qui testetur. Absit enim ut Ecclesiæ vniuersalis caput, quod est Christus, idem sit & Antichristus: quæ cum sint contraria, in idem subiectum cadere non possunt. De Pontifice autem Romano hunc locum esse intelligendum, eumq; Antichristum esse, supra ex vniuersalis Ecclesiæ sententia & iudicio est demonstratum. prop. 82.

109. Quod verò dicit aduersarius, Apostolum, Antichristi aduentum extremo iudicio vicinum fore, vaticinatum esse: negamus id Apostolum scripsisse. Sed, si diligentius Apostoli locum inspexisset, & non fuisset fasciatus, prestigijs pharisaicis, utiq; vidisset hoc dicere Apostolum: Diem Domini non insilare, nisi prius veniat discessio: hoc vnum est. Alterum. Et nisi post defectionem, reuelatus fuerit homo peccati, Antichristus scilicet, longè ergo prius venit. Imò ut libidem habetur, iam tum mysterium operabatur iniquitatis. Sed non est agnitus, nec detectus, sed diu sub veste ouina, & larua pietatis hypocrita latuit. Postea demum suo tempore reuelandus. Quia tempus iræ Dei aduersus ingratitude, nondum erat completum. Longè autem aliud eundem reuelari. Illud iam olim factum est. Hoc postremis temporibus reseruabatur, signum aduentus Domini instantis. Quod orator non satis animaduertit. Nec vidit Apostolum Ioannem de sui temporis Antichristis multis tum factis, & de venturo magno, quem sic isti vocant,

De Antichristo

Vocant, Antichristo verba facere, & dicere: Vnde scimus, quia non
ma hora est, qua totum tempus, quod à Christi in caelos ascensu
reditum ipsius ad iudicium, complectitur.

110. Postremo, D. Petrum, contra Gnosticos, & Simoniacos
subsecutos, scripsisse asserit: ideoq; nos perperam contra Romanum
tificem locum eius allegare. Idem respondemus quod supra. Et
bellè in Rom. quadret Praefulem, itidem multis est ostensum.

111. Ex quibus, omnibus & singulis euidenter apparet, sicut ad
lum est demonstratum, adeo, vt cecitiam palpare possint: Papam
manum, Antichristum & regnum ipsius, seu papatum, esse Antichri
stianismum, à Propheta Daniele & Apostolis, Paulo, Petro, & Ioan
prædictum, & subinde, magis magisq; reuelatum, donec nostra
larua detracta, ita omnibus conspiciendus est propositus, vt qui non
citare à Deo sit percussus, propter contemptum lucis doctrinae
facile eum, facta collatione Scripturae locorum, de quibus haecenus, ca
re & regno Pontificio, agnoscere possit. Vt iam non restet aliquid
amplius, nisi vt filius Dei, qui eum verbo veritatis orbi Christiano per
fecit, & in cordibus eorum occidit: illustri suo aduentu ad iudicium
tremum, penitus destruat, aboleat, & in barathrum inferni, ignem
lacum sulphureum abijciat, & perdat perpetuò. Suos verò electos
beret ex omni malo, & ad se recipiat, ac colligat oues dispersionis per
bonus in suum ouile, vt perpetua cum ipso fruantur letitia. Amen
Amen, Amen. Veni Domine, & libera Ecclesiam tuam ex omni
malis.

Apocal. 14.

NOTA.

Petrus Ioannes Pyranensis anno 1325. ante Franciscum Petrarcham
& annis 25. ante Vuicleffum, literarum peritissimus, Papam Romanum
ANTICHRISTVM vocat, & Romanam Ecclesiam, meretricem Baby
lonicam. Volaterr. & Bernh. Lutzburg. Similiter & Patriarcha
Constantinopolitanus, qui se Oecumenicum vocat, more Maiorum, Pontifi
ficem Rom. quotannis, Dominica Quadragesimae prima, tanquam
Haereticum solenniter excommunicat. Sicut ante hos omnes Marcellinus

duanus, vir doctissimus, non solum cleri suo tempore vicia insectatur, sed etiam inter alia docet, Pontificem Romanum non Christi vices gerere. Volaterr.

Quia ergo Orator Friburgensis, primos authores fuisse in sua Oratione dicit, tres homines (si modo illi, inquit, homines dicendi sunt) quorum primus Vuicleff anno Domini 1351. Deinde Huß. Et hos secutus Lutherus: qui Pontificem Romanum Antichristum esse docuerunt. Præter ea, quibus Vanitatem istam supra demonstrauius & refutauius: quod nempe Hildebrandus, qui se Gregorium 7. nominavit, ab omnibus bonis & pijs, publicè & priuatim Antichristus sit prædicatus, idq; anno Domini 1070. hoc est, annis ante Vuicleff 281. (ex quibus studium veritatis in istis apparet) Alia quedam in fine subijcere volui ex Auentino, qui Auent. lib. 7. scribit, etiam ante Vuicleff & Huß, publico totius Imperij Romani, non principum solum, sed & Episcoporum Germaniæ, & Italiæ, decreto, Romanum Pontificem Ioannem 22. Antichristum esse declaratum & proclamatum: idq; ex consilio diuini, humaniq; iuris consultissimis, quosq; in Italia, Germanijs, Gallijs, præcipuè Bononiæ atq; Lutetiæ, iure utroq; atq; sacris literis peritos, consuluit Imp. Ludouicus 4. Hi, inquit, omnes rescripserunt, acta, & dogmata Ioannis 22. aduersus Cæsarem, Christianæ simplicitati, & diuinæ Philosophiæ repugnare. Extant, inquit huiusmodi consilia Theologorum in Bibliothecis in membrana scripta. Et plurimos enumerat, inter quos fuisse Vuilhelmus Occam, Dantes Florentinus, Marcus filius Patavinus, Dantes Florentinus, Ioannes Gandauus, &c.

Hec autem in publicis Imperij Romani Ludouico 4. Imperatore, editis habentur, unde, quia prolixiora sunt illa, quàm vt integrè descripta, hic referantur, quedam decerpimus, vt videant omnes, iam olim fuisse decantata & peruiulgata, quæ delicate iam Papistarum aures, in tanta veritatis diuinæ luce, blasphemias meras reputant verba sunt.

Ioannes ille, qui se Papam 22. nuncupat, qualis sit, ouiculis Christi, nostro beneficio operæ precium est agnoscere, ne pelle ouina deceptæ, à seculissimo lupo deuorentur. Nempe sanguinem Christianum sinit, discordiæ, seditionum mala, ubiq; Gentium inter Christianos serit, fratres in fratres armat. Nec licet per hunc ANTICHRISTVM, Christianis pacem à Deo datam, seruare, tanta est hominis, vel potius SATANÆ illius vecordia, publicè pro cõcione scelera sua, quasi benefacta prædicat. Cum Christiani

G (inquit)

supra. 28.

De Antichristo

(inquit) Principes inter se discordant, tum verè Rom. est Pontifex Maximus regnat, deum dominatur, ubi omnibus discordia, seditione, tumultu ad o. debilitatis, formidulosa fit eius potestas, vniuersi eius nutu obsequuntur, & vel secretus observant: seditio atq; discordia Germanorum salus est Romani Pontificis. Proinde pro virili emendum est Pontifici Maximo, si saluus esse velit, ut æneum serpentem, hoc est, Alemannorum Imperium contrahat, in cineres atq; fauillas redigat, &c. Et ut est incredibile regnum, omnisq; potestas, impatiens consortis: iam egregij illustres, opibus & splendore à maioribus nostris aucti, ferre parem negant, Cesarem Italia, Roma: Christum terris extrudere, illi cælum quod permittunt, inferos atq; terras sibi asseruere. Auditate potentia, pecunia summis miscet, omnia venalia, Deum, & inferos habet, &c. Eadem desinat tam impudenter mentiri, nisi forsitan omnes Germanos Romanenses autumant) stultos, caudices, asinos, stipites, plumbeos expellet. Me (inquit Imperator) Hæreticorum (ut eius verbis utar) fauorem falsò vocat. Christianus sum: at ipse Hæresiarcha est, ut ANTICHRISTVS non sit, tamen eius antecursorem, atq; anteambulonem esse necesse est. A quo ad propagandum templum Dei (cuius cura nobis cælesti Deo Opt. Max. data est) ad vniuersum totius orbis senatum Christianum prouocamus.

Et in altero edicto: Homines sceleratissimi, cruentis manibus, immanibus auariciis, nocentissimi, & iidem superbissimi, itidem luxu effeminati, ambitione perditi, quibus fides, decus, pietas, postremo vicia, virtutes, honesta atq; in honesta omnia, quæstui sunt, arcem Reip. Christianæ occupatum tumultum ex tumultu, bellum ex bello serunt. Caput factionis, Iacobus ille de Baburca, qui se Papam Ioannem 22. nominat, ingentem vim pecunie quam vndiq; à Christiana plebe fraudulenter corrasit, aduersus sanctum Dei, Imperio Christiano deuotos pugnantibus, expendit. Regno humani inhiat. Sicut pastor est personatus, ita mysticus est ANTICHRISTUS, canis pellicula tectus, in gregem Christi lupina rabie grassatur. Mundanum biceps, mundanus & spiritualis esse contendit. Sacrosanctum Romanum Imperium, cui Christus, comites eius obtemperarunt, & vniuersales fuerunt, sacrificuli fastuosi beneficium esse pernegamus. Alia Iacobus pestilentissimi pessima facinorareticeo, sacrificulos, qui canes mulatrare non audent, poenarum metu, ne veritatem dicant, perterriti

Iacobum igitur antea à sacrarum literarum Antistitibus Hæresiarchen declaratum, ex consilij decreto, more Maiorum, Pontificatu submotum, atq; à Christo repudiatum renunciamus. Habemus bonorum exempla, quibus nobis licere id facere, quod illi fecerunt putamus &c. Imperij ANTICHRISTI authorem, iure nostro, consilio, sententia, consensu communi Principum, Pontificum, Germaniæ Italiæ efflagitantibus sacerdotibus populoq; Romano, exauguratum, abdicatum, hærescos condemnatum declaramus, proscribimus, acta eiusdem rescindimus, vniuersi Christiani eundem in numero impiorum atq; sceleratorum habeant. Quisquis aduersus hæc fecerit, hostis Reipub. esto. Hoc edictum ab Imperatore, item Sacerdotum senatu, populoq; Romano signatum est, publicatumq; in celeberrimo Mystarum Pontificum Max. minorum, Antistitum conuentu. Datum & factum extra templum Augustissimum Diui Petro & Paulo legatis Christi dedicatum. 18. die April. in Vrbe Romana, cunctis sacrificiis, vniuerso populo Rom. in regione, pro concione publice eius rei gratia coacto, Christianæ libertatis anno 1328.

Imuclis. Imp. Ludouici 4. Cesaris Augusti. Principis optimi regni 14. Imperij Verò primo. Hactenus Auentinus.

ERRATA.

Proposit. 31. in fine, adde: & sequentibus Proposit. 38. pro Moniales lege, Maiales. Et pro assumant l. adhinniant. 39. post verba: inflexa voce que: adde, neruus est regni eius, & 42. pro 23. l. 25. In ead. pro soli. l. solum. 43. pro Spiritus, le. Spiritu. 47. pro Christo, l. Christi. Et in margine, l. Antoninus. 49. linea 3. pro tempore, l. nempè 50. lin. 3. post, verbis: adde, tantum, sed re, facto, & opere etiam. 51. lin. 4. pro, et. l. 7. 58. linea penult. post, possint, adde, cognoscatur. 64. lin. 2. l. palpabilia. 65. lin. vlt. l. nuptiaru. 66. adde in fine, & persequens. 75. in margine, dele. 2. 82. in parenthesi l. vocant fol. 24. lege, consultiſsimorum. folio 7. linea antepenult. dele, filo & plumbo. Et ibid. li. vlt. lege. & omne malignum peccatum frangit, vt Christi sanguis.